

NOVICE
OBČINE **RAČE-FRAM**

Št. 81 - 1/2019; marec/april 2019

13 usebine Novic

Uvodnik

SEMAFOR S PODOBO ŽENSKE

Od sredine februarja pa do mednarodnega dneva žensk, torej 8. marca, je v hrvaški Rijeki promet urejalo pet 'ženskih semaforjev'. Namen njihove postavitve je bil opozoriti na spolne stereotipe in zastopanost žensk v javnem prostoru. Za njihovo postavitev se pristojni niso odločili le zaradi vprašanja enakopravnosti, temveč so tudi na ravni simbolov želeli ljudi spodbuditi k razmišljanju o načinih, na katere so ženske predstavljene v prostoru. Ideja je bila povzeta po vzgledu pozitivnih praks nekaterih evropskih mest, s ciljem zmanjševanja predsodkov.

To novico sem slišala po radiu in za uvod v tokratno glasilo izbrala zgornji naslov. Slednji vodi v razmišljanje, kako je mogoče, da po eni strani živimo v eri, ko človeka pri večini opravil nadomeščamo z robotom, hkrati pa se čudimo domisljici, da na semaforju utripa podoba osebkov v krilu namesto v hlačah. Sprašujem se, ali bi sama spremembo na utripajoči luči, v kolikor nanjo ne bi bila opozorjena, sploh opazila. Mislim, da ne. Torej, ali lahko sklepamo, da ženske same, s svojo pretirano težnjo po enakopravnosti, izzivamo razmišljanja o naši podrejenosti? Tudi če je danes odgovor na to vprašanje vsaj delno pritrjen, upam, da nihče ne dvomi o dejstvu, da so se naše prednice morale še kako boriti za pravice, ki se nam dandanašnji zdijo samoumevne. Ena izmed teh pridobitev je nedvomno volilna pravica, ki je bila v Sloveniji prvič uzakonjena leta 1920. Kasneje je bila ta določba črtana iz zakonodaje ter našim ženskam kot pravica ponovno dana šele leta 1945. Smo pa, denimo, v tem pogledu prehiteli pogosto zelo opevano Švico, kjer je bila volilna pravica (ne glede na spol) uvedena šele leta 1968..

V teh letih smo ženske tisto aktivnost - sodelovati na volitvah, torej se jih udeležiti - nekako že ponotranjile, kaj pa njen drugi del, biti voljen? Smo z uzakonitvijo t. i. spolnih kvot res dosegli tisto, kar smo želeli? Ne predstavlja podaja soglasja za uvrstitev na kandidatno listo zgolj iz razloga zagotovitve enakomerne zastopanosti žensk in moških neke nove oblike prisile? Po mojem jo. Sama sem namreč govorila z več kandidatkami, ki so mi jasno povedale, da so kandidirale le zato, ker so želele ustreči pripravljavcem kandidatur, ki pa so - kako zanimivo! - večinoma moški. V kolikor jih ti k temu ne bi nagovarjali, se po njihovem pripovedovanju za ta korak ne bi nikoli odločile. Zakaj je temu tako? Zakaj se samoiniciativno ne upamo izpostaviti in deliti svojega mnenja? Zakaj same sebe raje vidimo v vlogah pridnih punčk, ki v ozadju postorimo vse, da lahko moški le poberejo sadove našega dela? Zakaj si me, ženske, ne upamo živeti brez strahu in dvomov o sebi ter vprašanj, ali smo dovolj dobre in kaj si bodo drugi mislili o nas?

Odgovor je kot na dlani. Zato, ker bivamo in ustvarjamo na način, kot se od nas pričakuje. To v grobem pomeni biti priden v šoli, se zaposliti, ne ugovarjati, pridno delati, si ustvariti družino, za njo skrbeti in šele, ko/če vse to odključamo, si mogoče dovolimo privoščiti nekaj, kar si same želimo. V kolikor seveda za to slučajno ni že prepozno in nas skrb za druge ni pripeljala že tako daleč, da svojemu notranjemu glasu nismo več sposobne slediti, saj se je naša osebna energija izgubila nekje na poti in živeti iz srca nismo več sposobne. Je to za nas res edina prava pot in pot, na katero nas, že kot deklice, pospremi starši? Ali je mogoče vse skupaj le izgovor in same sebi ne zaupamo dovolj?! Nekaj si želimo, a ne verjamemo, da to lahko dosežemo, da je od nas odvisno, ali se bo to, kar bi rade, res zgodilo in se zato raje nekje na poti predamo, obupamo in bolj kot ne utonemo v povprečju. Nedvomno drži, da smo same do sebe najbolj kritične, saj imamo v podzavest vcepljeno, da spol določa naše kvalitete in dejavnosti, v katerih smo lahko dobre.

Pa mora biti temu res tako in ali je semafor s podobo ženske naše upanje za boljšo prihodnost? Zelena je absolutno znak za naš start brez obotavljanja, na rdeči pa bi osebno pustila narisanega fantka. Moški in ženske se namreč lahko ne strinjamo, kar po mojem videnju simbolizira utripajoča rumena barva, ne smemo pa dovoliti strahovanja z nobene strani. Eden od ključnih problemov, ki jih je za dosego prave enakosti treba odpraviti, je namreč prav nasilje na podlagi spola. Fizično in spolno nasilje je samo vrh ledene gore. Pod njo se skrivajo seksizem, ekonomska in še kakšna diskriminacija. Obstaja ogromno različnih vzorcev.

Stanje v prostoru, na primer, nazorno prikazuje zanimiva analiza (pripravilo jo je podjetje Kliping d.o.o.), s katero je bilo ugotovljeno, da so v slovenskem prostoru analizirani časniki (Delo, Delo – sobotna priloga, Demokracija, Dnevnik, Finance, Mladina, Nedeljski dnevnik, Nedelo, Primorske novice, Reporter in Večer) v letu 2018 namenili kar 71 % medijskega prostora moškim in le 29 % ženskam. Če ni to skregano z zdravo pametjo, saj imamo ženske že pregovorno mnogo, mnogo več povedati?! Dajte nam možnost, da izrazimo svoje mnenje, kadar in kakor to želimo, ne pa nas siliti, da se zadovoljimo z drobtinicami in nesmisli, kot so (volilne) spolne kvote.

Spodbujanje enakomernejše razporeditve skrbstvenih obveznosti med ženske in moške ter posledično lažjega usklajevanja poklicnega in zasebnega življenja je tista prava pot in priznati moramo, da je bilo v zadnjih desetletjih na tem področju vendarle veliko doseženega. Spoprijeti pa se moramo tudi z globoko zakoreninjenimi stereotipi o vlogi ženske v družbi. To pa v današnjem času lahko spremenimo tudi in predvsem ženske same in s tem uresničimo neizpolnjene sanje naših predhodnic. V kolikor si upamo priznati, da nas trenutna ureditev ne osrečuje, si moramo drzniti spremeniti tudi naša razmišljanja in prepričanja. Če hočemo odločati o nečem, tudi o velikih in težkih problemih, se moramo tega lotiti s strastjo, se zavedati naše vplivnosti in si dovoliti občutiti tudi poraze.

*mag. Zorica ZAJC KVAS,
direktorica Občinske uprave Občine Rače-Fram*

IZ DELA OBČINSKE UPRAVE

Občinski svet v polni sestavi

Po v lanskem letu izvedenih lokalnih volitvah smo v začetku letošnjega leta dokončno zaključili z volilnimi opravili. Kot je že običajna praksa, je bil tudi tokrat občinski svet na njegovi prvi seji soočen z dejstvom, da je isti kandidat (Branko Ledinek) izvoljen hkrati za župana in občinskega svetnika.

Na 1. – konstitutivni seji Občinskega sveta Občine Rače-Fram (11. 12. 2018); levo: slovesna zaprisega župana Branka Ledineka, desno: izvoljeni člani in članice nove sestave občinskega sveta na lokalnih volitvah 2018 (tedaj še brez Alojzije Jarc)

Zaradi nezdržljivosti navedenih funkcij je bil speljan postopek za potrditev mandata nadomestni članici. Barve 16-članskega Občinskega sveta Občine Rače-Fram tako od januarja dalje zastopa tudi Alojzija Jarc.

Delovna utrnika z 2. redne seje Občinskega sveta Občine Rače-Fram (14. 1. 2019), ko je že zasedal v polni sestavi: Vitomir Bauman, Ema Cebe, Milojka Dreo, Romana Fišer, Alojzija Jarc, Zdravko Jelšek, Ivan Kovačič, Slavomir Lešnik, Dragica Lešnik, Simona Murko, Miran Predikaka, Dušan Purger, Alenka Rižner Šibila, Rosvita Robar, Sebastijan Soršak in Alojz Sternad (navedeni po abecednem redu)
Vse foto: Simona Antolič

Novi občinski svet torej sestavlja 9 svetnikov in svetnic z območja Krajevne skupnosti Rače ter 7 z območja Krajevne skupnosti Fram, ki jim želimo uspešno delo.

mag. Zorica ZAJC KVAS,
direktorica občinske uprave

OBČINA RAČE-FRAM, Grajski trg 14, 2327 Rače

Tel./fax: 02/609-60-10, 02/609-60-18

e-naslov: info@race-fram.si

www.race-fram.si

Sprejet občinski proračun za leto 2019

Člani in članice Občinskega sveta Občine Rače-Fram so na svoji 3. redni seji, z dne 12. 2. 2019, med drugim obravnavali in sprejeli tudi občinski proračun za leto 2019.

Vsebina Odloka o proračunu Občine Rače-Fram za leto 2019 je bila objavljena v MUV, št. 4/2019, objavili pa smo jo tudi v Informatorju št. 3, ki so ga vsa gospodinjstva v naši občini prejela marca 2019.

Vsem, ki jih občinske finance s podatki o načrtovanih virih in višinah prihodkov in odhodkov ter namenih predvidene porabe zanimajo podrobneje, pa vabimo, da se seznanijo z vsebino celotnega proračuna, ki je dostopna na spletni strani občine: www.race-fram.si.

OBČINA RAČE-FRAM

KOMUNALNO - CESTNO GOSPODARSTVO

Letno poročilo o pitni vodi za javni sistem oskrbe s pitno vodo v občini Rače-Fram za leto 2018

Uvod

Režijski obrat Občine Rače-Fram upravlja z lokalnimi vodovodnimi sistemi (LVS): LVS Morje, LVS Ranče in LVS Fram, ki oskrbujejo s pitno vodo okrog 4750 uporabnikov in distribuirajo v omrežje okrog 155.000 m³ vode na leto. Območje se oskrbuje s pitno vodo iz skupno štirih vodnih virov (Menart, Eberli, Raščenkove toplice in Dominek; slednji trenutno ni v uporabi). Skupna izdatnost vodnih virov je cca 26 l/s. Vodo skladiščimo v skupno šestih vodohranih: Jug Ranče, Nacek Planica, Lepi vrh Kopivnik, Strehar Morje, Pečovnik Fram in novi vodohran Fram.

V okviru notranjega nadzora in spremljanja stanja oskrbe s pitno vodo ima Režijski obrat Občine Rače-Fram z Nacionalnim laboratorijem za zdravje, okolje in hrano sklenjeno Pogodbo o vzorčenju pitne vode. Na osnovi prejetih analiz (mikrobiološke se izvajajo vsaj enkrat mesečno, kemijske pa enkrat letno) s strani Nacionalnega laboratorija za zdravje, okolje in hrano se v primeru neskladnosti pitne vode izvajajo ustrezni dezinfekcijski ukrepi. Notranji nadzor je vzpostavljen na osnovah HACCP sistema, ki omogoča prepoznavanje mikrobioloških, kemičnih in fizikalnih aneksov, ki lahko predstavljajo potencialno nevarnost za zdravje ljudi, in določa izvajanje potrebnih ukrepov ter vzpostavljanje stalnega nadzora na tistih mestih oskrbe s pitno vodo, kjer se tveganja lahko pojavijo.

Ob notranjem nadzoru na osnovi HACCP sistema nadzira kakovost pitne vode tudi Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano (NLZOH) z državnim monitoringom.

Zdravstveno ustreznost in skladnost pitne vode smo v okviru notranjega nadzora, monitoringa pitne vode in internega nadzora ocenjevali na podlagi opravljenih mikrobioloških, fizikalno kemijskih preskušanj in terenskih meritev v skladu s Pravilnikom o pitni vodi (Ur. l. RS, št. 19/04, 35/04, 26/06, 92/06, 25/9, 74/15 in 51/17).

Rezultati mikrobioloških in fizikalno kemijskih preskušanj so prikazani v tabelah, ki sledijo.

1. Javni sistem oskrbe s pitno vodo

1.1 LV Morje

Vodovodni sistem Morje se napaja iz vodnega vira 'Raščenkove toplice'. Oskrbovalno območje zajema naselja: Planica, Kopivnik, del naselja Loka pri Framu, del naselja Morje. S pitno vodo se iz vodovodnega sistema LV Morje oskrbuje okrog 246 odjemalcev (gospodinjstev). Dezinfekcija pitne vode se je opravljala s kloriranjem vode (dezinfekcijsko sredstvo NaOCl), drugih postopkov priprave pitne vode ni. V celotnem sistemu prevladuje podzemni izvirski tip pitne vode.

1.2 LV Ranče

Vodovodni sistem Ranče oskrbuje s pitno vodo 119 gospodinjstev. Vodovodni sistem se napaja iz vodnega vira 'Menart'. V sistemu prevladuje podzemni izvirski tip pitne vode. Dezinfekcija pitne vode se je opravljala s kloriranjem vode (dezinfekcijsko sredstvo NaOCl),

1.3 LV Fram

Vodovodni sistem Fram oskrbuje s pitno vodo 1.396 gospodinjstev. Vodovodni sistem se napaja iz dveh vodnih virov: 'Eberli' in 'Dominek'. Oskrbovalno območje zajema naselja: Fram, del naselja Morje, del naselja Bukovec, Ješenca, Požeg, del naselja Rače. V sistemu prevladuje podzemni izvirski tip pitne vode. Dezinfekcija pitne vode se je opravljala s kloriranjem vode (dezinfekcijsko sredstvo NaOCl).

2. Analize - notranji nadzor

Vodovod	MKB skupaj	MKB neskladni	MKB - ime neskladnega parametra	MKB - zdravstveno neustrezni	KEM skupaj	KEM neskladni	KEM – ime neskladnega parametra	KEM – zdravstveno neustrezni
LV Morje	12	1	KB, ECH, EN	1	1	0	-	0
LV Ranče	13	2	KB	0	1	0	-	0
LV Fram	27	6	KB	0	2	0	-	0

Pojasnilo: Ugotovljena neskladja analiz rednega internega nadzora nakazujejo pomanjkljivo izpiranje internega hišnega omrežja v času vzorčenja oz. dotrajanost omrežja. Vzroki za ugotovljena neskladja so indikatorski parametri, ki zgoj nakazujejo na morebitni neustrezni vzorec. V času odvzema vzorcev v sklopu analiz notranjega nadzora je bil v letu 2018 en odvzeti vzorec za LV Morje zdravstveno neustrezen. Zaradi nepravočasno prejetih rezultatov analiz s strani NLZOH (več kot mesec dni po odvzemu vzorcev) uvedba ukrepov ni bila več smiselna, saj so bili med čakanjem na rezultate analiz ponovno odvzeti vzorci, ki pa so izkazali skladnost in zdravstveno ustreznost pitne vode.

Na osnovi odvzetih kontrolnih vzorcev notranjega in državnega monitoringa je bilo ugotovljeno, da na javnem primarnem in sekundarnem omrežju ni bilo neskladij. V veliko primerih je vzrok za razvoj mikroorganizmov, ki so škodljivi zdravju, zastajanje vode v neustrezno izvedeni vodovodni napeljavi v starejših in dotrajanjih objektih. Vzrok nastalih neskladij je v pomanjkljivo izvedenih ali slabo vzdrževanih hišnih internih omrežjih.

Upravljavci internih omrežij, predvsem šole in vrtci, so seznanjeni s postopki spiranja (kdaj in kako) vodovodne napeljave.

3. Državni monitoring

Vodovod	MKB skupaj	MKB neskladni	MKB - ime neskladnega parametra	KEM skupaj	KEM neskladni	KEM – ime neskladnega parametra	KEM – zdravstveno neustrezni
V Morje	7	3	KB, ECH, EN, št. kolonij 22	1	0	-	0
LV Ranče	2	1	KB, ECH	0	0	-	0
LV Fram	5	3	KB, ECH, EN, št. kolonij 22 in 37	1	0	-	0

Posamezni odvzeti vzorci pitne vode, ki so bili vzorčeni v okviru državnega monitoringa na javnem vodovodnem omrežju, so bili neskladni z zahtevami, ki jih določa Pravilnik o pitni vodi (Ur. l. RS, št. 19/04, 35/04, 26/06, 92/06, 25/09, 74/15 in 51/17). V teh primerih smo izvajali ukrepe v skladu z določili HACCP-a. V času odvzema vzorcev, v sklopu kemijskih analiz državnega monitoringa, so bili vsi odvzeti vzorci zdravstveno ustrezni.

V kolikor je bila ugotovljena neskladnost v zasebnih hišnih omrežjih, smo kot upravljavec javnega vodovodnega omrežja lastnika obvestili o neskladnosti vzorcev, pozvali k dezinfekciji in izpiranju sistema ter poučili o postopkih dezinfekcije ter priprave pitne vode v skladu s spletnimi navodili NIJZ RS.

4. Zaključek

Kakovost pitne vode v javnem vodovodnem omrežju, ki jo je v letu 2018 dobavljala Režijski obrat Občine Rače - Fram, ocenjujemo kot zdravstveno ustrezno.

Posamezna odstopanja so se pojavila v zasebnih vodovodnih sistemih ter v internih hišnih priključkih javnega vodovodnega omrežja, zato smo pozvali uporabnike zasebnih sistemov k priključitvi na javno vodovodno omrežje v upravljanju Režijskega obrata Občine Rače-Fram. Obstoječe uporabnike javnega vodovodnega omrežja v upravljanju Režijskega obrata Občine Rače-Fram pa smo pozvali k sanaciji hišnega omrežja.

Ugotavljamo, da sta sistem HACCP in njegovo izvajanje ustrezno vzpostavljena.

Poročilo pripravila:
Samo RAJŠP, Mateja FREŠER

Z novimi cilji v pomlad 2019

Letošnja mila zima (vsaj do marca, ko nastaja ta zapis, obilnejših snežnih padavin ni bilo) je omogočala skoraj nemotena dela na komunalnem področju. Izvajalci zimske službe bodo tako, kot zdaj kaže, letos ostali 'brez dela'. To je sicer ugodno za občinski proračun, ne govori pa v prid izdatnosti vodnih virov. Ti so skozi leto namreč v veliki meri odvisni prav od snežnih padavin, saj postopno taljenje snega počasi, a vztrajno namaka zemljinu, medtem ko neurja z obilnimi, a kratkotrajnimi padavinami le površinsko navlažijo zgornjo plast zemlje.

Odstranjevanje občestnih snežnih količkov, ki v zimi 2018/19 praktično niso bili potrebni; marec 2019

V spomladanskih mesecih bodo naporji vloženi v sanacije lokalnih in krajevnih cest, krpanje udarnih jam, mrežastih asfaltnih razpok, nujna popravila občestnih bankin, gramoziranje makadamskih cest ter čiščenje občestnih jarkov in prepustov. Po sprejetju občinskega proračuna za leto 2019 aktivno pripravljamo popise za predvidene investicije na področju komunale. Ob navedenih rednih vzdrževalnih delih in priklopih objektov na javno vodovodno in kanalizacijsko omrežje bomo sredstva namenili tudi asfaltiranju in preplastitvi krajših odsekov lokalnih cest in rekonstrukciji lokalnih cest. Sredstva so rezervirana tudi za vzdrževanje javne razsvetljave; to zajema prestavitve odmernih mest, zamenjavo dotrajanih lesenih drogov, ureditev katastra GJI (posnetek vseh svetilk javne razsvetljave) ter postopno dokončanje širitve omrežja na odsekih, kjer so bili v preteklih letih (v sklopu širitve kanalizacijskega, optičnega in plinovodnega omrežja) položeni zemeljski vodi za potrebe širitve javne razsvetljave. Seveda bodo na novem omrežju montirane zgolj svetilke, ki so v skladu z Uredbo o mejnih vrednostih svetlobnega onesnaževanja okolja.

Z vidika investicij bo na komunalnem področju v letu 2019 največji zalogaj začetek izgradnje nove čistilne naprave v Račah s kapaciteto 9600 populacijskih enot. Investicija se bo izvajala predvidoma v letih 2019 do 2022, vključno s poskusnim obratovanjem. V občinskem

proračunu za leto 2019 je za izgradnjo čistilne naprave predvidenih cca 700.000 EUR.

Strošek izgradnje hodnikov za pešce in rekonstrukcije občinskih cest je planiran v skupnem znesku 1.000.000,00 EUR. Za nadaljevanje izgradnje glavnih primarnih kolektorjev za odpadne vode s črpališči in povezovalnega tlačnega voda v naselju Ješenca-Požeg ter za širitev javne kanalizacije v Morju – 5. faza je v letu 2019 predvidenih skupno 550.000,00 EUR. Z okoljskega vidika bo izvedba fekalnih kanalov pomenila korak naprej, saj obstoječe stanje z otekanjem neprečiščenih odpadnih vod v odprte vodonosnike ni v skladu z veljavno uredbo, obenem pa povzroča ogromno nejevolje (zaradi neprijetnih vonjav v sušnih poletnih mesecih) pri občanah.

Pozabiti ne smemo tudi na zelo pomembno področje, to je oskrbo s pitno vodo; za tovrstne investicije je v letošnjem proračunu predvidenih 250.000,00 EUR. Sredstva so namenjena zamenjavi dotrajanih vodovodnih cevi, sanaciji vodohrana Strehar ter izgradnji dodatnega napajalnega transportnega voda Planica (Eberlov izvir) – Fram (vodohran Pečovnik).

Zaradi pomanjkanja klasičnih grobnih polj na pokopališču v Framu so letos predvideni tudi ureditev odvodnjavanja ter planiranje in izravnava zemljišča (plato med zgornjim in spodnjim delom pokopališča) za potrebe ureditve novih grobnih polj za klasične grobove.

V zapisu so navedene le večje investicije na področju komunale, razen teh pa se bo seveda tudi v letu 2019 zvrstilo še precej manjših, ki so prav tako potrebne in pomembne.

V spomladanskih mesecih bomo obnovili talno in po potrebi vertikalno prometno signalizacijo (s poudarkom na okolici šol, vrtcev in drugih javnih zavodov na območju naše občine).

Na ekološkem področju se bomo ukvarjali s čiščenjem in urejanjem okolja. Kot vsa leta doslej, bo tudi letos v začetku aprila (predvidoma 6. 4. 2019) organizirana sobotna čistilna akcija, katere primarni pomen je pobiranje in odstranjevanje raznih odpadkov z javnih površin na območju občine, obenem pa tudi ozaveščanje in spodbujanje zavedanja pomena čistega okolja.

Da kontinuirano ohranjamo naravo in v vseh letnih časih skrbimo za lepo urejeno okolje (javne površine), gre zasluga občinskemu režijskemu obratu z redno zaposlenimi in tudi z udeleženci programov javnih del na komunalnem področju, ki nudijo dragoceno pomoč.

Kriteriji ZRSZ za vključevanje brezposelnih oseb v programe javnih del se sicer iz leta v leto zaostrojuje, tako da imamo letos le tri udeležence, a kljub temu verjamemo, da bomo z odgovornim pristopom in s skupnim marljivim delom znova uspeli uresničiti vse potrebne naloge in pričakovanja občanov, ki so se navadili na zgljedno urejenost naše občine.

*Delavci režijskega obrata in udeleženci javnih del skrbijo tudi za urejenost okolja gradu Rače
Foto: Simona Antolič*

Informacije

• Spremenjen obratovalni čas Zbirnega centra za ločeno zbiranje odpadkov Rače

Od 15. marca 2019 je spremenjen urnik obratovanja Zbirnega centra za ločeno zbiranje odpadkov Rače (ZC). ZC je ponovno odprt **ob sredah med 13. in 18. uro** ter **vsako soboto (razen praznikov) med 8. in 13. uro**. Sprememba velja do preklica ali objave v naslednjem glasilu.

Vsi uporabniki ZC so se na zbirnem centru dolžni izkazati z veljavnim osebnim dokumentom in zadnjim plačanim odrezkom podjetja Komunala Slovenska Bistrica d.o.o. (kot dokazilo o vključenosti gospodinjstva v sistem odvoza komunalnih odpadkov); v nasprotnem primeru odlaganje ločenih odpadkov ni možno.

Vljudno naprošamo vse občane, da upoštevajo ločeno zbiranje odpadkov (mešanih oz. neločenih odpadkov na ZC ne bomo sprejemali!) in da ob zabojnikih na različnih lokacijah občine ne puščajo oz. ne odmetavajo vreč z mešanimi gospodinjskimi odpadki, kar je pereča težava na večini lokacij.

Ponovno poudarjamo, da je vsakršno puščanje odpadkov pred zbirnim centrom za ločeno zbiranje odpadkov ter odlaganje odpadkov v in pred jamo (pri ZC) strogo prepovedano. Zeleni obrez je možno odložiti v jamo (pri ZC) ob predhodni najavi te namere v ZC in le v obratovalnem času centra za ločeno zbiranje odpadkov v Račah.

• Kosovni in gospodinjski odpadki ne sodijo na deponijo pri pokopališču Fram!

Ponovno apeliramo tudi na vse, ki po večkratnih opozorilih še vedno odlagajo kosovne in gospodinjske odpadke na deponijo pri pokopališču Fram, da tega nikakor ne počnejo, saj je deponija namenjena zgolj svečam in odpadlemu cvetju s pokopališča!

• Opozorilo lastnikom in sprehajalcem psov

Vse lastnike in sprehajalce psov opozarjamo, da so dolžni pasje iztrebke z javnih površin sprotno očistiti!

Medobčinski inšpektorat bo na osnovi pristojnosti preverjal, ali imajo sprehajalci psov pri sebi vrečke za pasje iztrebke in v primeru ugotovljenih nepravilnosti ustrezno ukrepal.

**ČE VAŠ PES PUSTI IZTREBKE,
PROSIMO, DA JIH POBERETE!**

Pripravil: Samo RAJŠP

TURIZEM

Romantični božič 2018 na grajskem dvorišču Rače

Božični in novoletni prazniki so tako rekoč že zdavnaj za nami. Uživanja zimske idile, odete v belo preobleko, nam je letošnje (oziroma lansko) leto naklonilo zgolj za ščepec, kljub temu pa se nas je zimski mraz nekaj časa krčevito oklepal in se ni hotel posloviti od nas. A to smo kmalu potisnili v zgodovino, saj se je skoraj ves februar požvižgal na dejstvo, da gre za zimski mesec, in nas je letos za spremembo razvajal s prav pomladnimi temperaturami...

Vseeno pa naj še enkrat skupaj obudimo občutek prazničnosti božičnega in novoletnega časa, ki ga, razen prazničnih jedi in smreke, olepša tudi pričakovanje obdarovanja.

Foto utrinek z božično novoletnega sejma 2018

Že tradicionalna praznična koncerta otroških in mladinskih pevskih zborov obeh naših osnovnih šol in vrtec nas vedno znova navdušita s svojo izvirnostjo in prisrčnostjo. Tudi decembra 2018 ni bilo nič drugače. Predstave za vse starosti (lutkovna predstava 'Čarobni napitek', gledališka predstava 'Marija sedmica' ter obe filmski predstavitvi - mladinski film 'Gajin svet' in animirani film 'Dvigni sidro') so bile dobro obiskane, kar nas izredno razveseli. Seveda pa tudi vožnje s kočijo, ki so vsakoletna stalnica, vselej pritegnejo raznoliko družčino otrok, mladostnikov in tudi odraslih.

Vsako leto skušamo nadgrajevati doseženo raven pridelitve in ji dodati nekaj novega. Tako smo lanskoletnemu povabilu k izdelavi Božičkov lani dodali še povabilo za izdelavo božičnih pogrinjkov.

Zahvaljujemo se vsem sodelujočim, ki so nas presenetili s svojimi čudovitimi izdelki in kreacijami:

- izdelava Božičkov: Žiga Slaček iz OŠ Rače, Liana in Luana Renčelj iz OŠ Rače ter 3.b razred OŠ Fram;
- praznični pogrinjki: KUD Rače - ročnodelski krožek 'Metuljček', Društvo podeželskih žena 'Klasje' Rače (Patricija Thaler, Danijela Koren), družina Renčelj iz Rač, Polona Račič in Matjaž Tomanič.

Razstava prazničnih pogrinjkov

Glede na to, kako drvi čas, bo za pomladjo kmalu prišlo poletje, ki mu bo sledila jesen, tej pa znova zima. In z njo nov romantični božič na grajskem dvorišču. Ne zamudite ga!

Suzana PUNGARTNIK
Polona RAČIČ
Matjaž TOMANIČ

DRUŽBENE DEJAVNOSTI

Aktualne informacije s področja negospodarskih dejavnosti

• Najvišji predvideni izdatki iz proračuna 2019

Ko smo pred dvema letoma v tem času naredili (in objavili v Novicah št. 73-1/2017) podrobnejšo analizo proračunskih izdatkov po posameznih področjih, namelih, zakonskih ali dogovorjenih nalogah ter višinah sredstev, ki jih vsakoletno namenimo za realizacijo družbenih dejavnosti (zdravstvo, kultura, šport, društva, otroško varstvo, izobraževanje – osnovno šolstvo, socialno varstvo, splošne javne storitve), smo ugotovili, da so ta področja v strukturi proračunskih odhodkov zastopana v nekaj več kot 25-odstotnem deležu. Ta podatek se nanaša zgolj za izvedbo rednih/zakonskih in na občinski ravni dogovorjenih programskih nalog, torej ne vključuje investicij, ki pa jih tudi vsakoletno izvajamo in na ta način kontinuirano dvigujemo standard (gradnja ali širitev zdravstvenih postaj, športnih objektov, šol, vrtcev ipd.).

Predvideni odhodki naše občine/2019 znašajo blizu 11 MIO EUR, od tega pa cca 3 MIO EUR potrebujemo za realizacijo zakonskih in nadstandardnih (nad obsegom zakonskega programa – dodatne ugodnosti za občane in zavode, dogovorjene na ravni občine) vsebin na področjih družbenih dejavnosti.

Gre za več različnih nalog (med njimi resda prevladujejo zakonsko določene, a tudi izrednih – nadstandardnih vsebin v naši občini ni tako malo), med katerimi navajamo le tiste, ki so v proračunu zastopane z zneski preko 100.000 EUR:

- na področju kulture so to sredstva za obnovo nepremične kulturne dediščine (114.000 EUR),
- na področju otroškega varstva plačilo razlike med ceno programov v vrtcih (zunanjih – tistih v drugih občinah) in plačili staršev za otroke iz naše občine, ki so vključeni v te zunanje vrtce (150.000 EUR), plačilo razlike med ceno programov v naših javnih vrtcih (v Račah in Framu, ki skupno štejeta 16 oddelkov in vključujeta 309 predšolskih otrok od 11 mesecev do 6 let oz. do všolanja) in plačili staršev za otroke iz naše občine v teh vrtcih (790.000 EUR),
- na področju osnovnega šolstva v to skupino sodijo plače izvajalcev nadstandardnih vsebin (nad vsebino zakonskega programa, ki ga financira država; namenili bomo 140.000 EUR), kritje materialnih izdatkov naših izobraževalnih zavodov (blaga in storitev, vezanih na uporabo prostora, tj. 180.000 EUR) in plačilo prevozov učencev v šolo in iz nje (120.000 EUR),
- na področju socialnega varstva so najvišje ovrednoteni stroški, ki se nanašajo na dodeljevanje žepnin dijakom in študentom (180.000 EUR), na regresiranje oskrbe v domovih za starejše (155.000 EUR) in na izvajanje socialno varstvene storitve pomoč na domu (110.000 EUR).

Izvedbeno največja in finančno najvišja investicija na področjih družbenih dejavnosti bo v letu 2019 dograditev otroškega vrtca v Račah, o čemer pa predvidoma kaj več v naslednji številki Novic.

• Podražitvi programov predšolske vzgoje se ni bilo več mogoče izogibati - s 1. 3. 2019 tudi enoti naših vrtcev nekoliko dražji

Cene programov v naših vrtcih so bile nazadnje spremenjene s 1. 9. 2017 in bile (prej in kasneje) med najnižjimi v Sloveniji. Z ozirom na dejstvo, da so zaradi vseh sprememb, ki so pričele finančno učinkovati v letu 2018 in 2019 (predvsem napredovanja – dvig plač zaposlenih; stroški dela v strukturi vseh stroškov na področju predšolske vzgoje predstavljajo preko 80 %), izdatki v vrtcih precej porasli, dosedanje cene niso bile več vzdržne in so naša zavoda vse bolj potiskale na rob likvidnosti. Še več: OŠ Fram smo morali že koncem leta 2018 priskočiti na pomoč z izredno dotacijo proračunskih sredstev, saj bi se sicer zavod (za enoto vrtca, ki deluje v njegovi sestavi) znašel v rdečih številkah.

Čeprav podražitve nikomur niso ljube in so se na to dejstvo sklicevali vsi, so tudi člani in članice občinskega sveta, ki jim je bil predlog OŠ Rače in OŠ Fram (za tamkajšnji enoti vrtca) predstavljen in temeljito obrazložen ter podprt z dokumentacijo (2. redna seja, 14. 1. 2019), prepoznali nujnost spremembe cen v naših enotah vrtcev in z večino potrdili predlog njihovega dviga za 10 %, z veljavnostjo od 1. 3. 2019 dalje.

Posledično v javnih vrtcih na območju občine Rače-Fram (velja za enoti vrtcev pri OŠ Rače in pri OŠ Fram) za posamezne dnevne programe vrtcev po novem veljajo naslednje cene:

- * prvo starostno obdobje: 467,50 EUR,
- * kombinirani oddelki: 352,00 EUR,
- * drugo starostno obdobje: 330,00 EUR.

Staršem s stalnim prebivališčem v občini Rače-Fram se za njihove otroke, vključene v oddelke I. starostnega obdobja v enotah javnih vrtcev v Račah in Framu, plačilo, ki ga pristojni CSD določi v skladu z Zakonom o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev, dodatno zniža za 10 %.

Do tega dodatnega znižanja plačila vrtca iz občinskega proračuna starši otrok, ki se jim del cene programa vrtca financira oz. sofinancira iz državnega proračuna (v primeru, ko je sočasno v vrtce vključen več kot en otrok iste družine), niso upravičeni.

Ker so starši iz naše občine v povprečju zavezani za plačilo cca 33 % cene programov, kar pomeni uvrščenost med 4. (obveza 30 % plačila cene) in 5. plačilni razred (obveza 35 % plačila cene), bodo torej starši za njihove otroke v:

- I. starostnih skupinah v povprečju z oskrbninami po novem (upoštevajoč 10 % boniteto) prispevali blizu 139 EUR (doslej nekaj nad 126 EUR); razlika/zvišanje znaša nekaj pod 13 EUR;
- kombiniranih skupinah: po novem v povprečju nekaj nad 116 EUR (doslej slabih 106 EUR); razlika znaša nekaj nad 10 EUR;
- II. starostnih skupinah: po novem v povprečju blizu 109 EUR (doslej 99 EUR); razlika znaša blizu 10 EUR.

Večinski delež zvišanja cen programov v vrtcih bo bremenil proračun Občine Rače-Fram.

Da lahko starši najmanjših in nekoliko večjih vrčevskih otrok brez skrbi opravljajo svoje službene in druge obveznosti, je pomembno, da imajo njihovi malčki v vseh ozirih in vseh oddelkih kakovostno varstvo iz vzgojo; to pa za starše v povprečju ni tako poceni, predvsem pa predstavlja visok strošek za občinski proračun, ki je večinski financer dejavnosti vrtecev

Kakšne so možnosti za dodatna znižanja plačil staršev v primeru poletne in/ali dolgotrajnejše bolezenske odsotnosti?

Starši, ki želijo za svojega otroka v času šolskih poletnih počitnic ob vsaj enomesečni (julij ali avgust, torej od prvega do zadnjega dne posameznega meseca) ali največ dvomesečni odsotnosti (julij in avgust, torej od 1. 7. do 31. 8. tekočega koledarskega leta) rezervirati mesto v izbrani enoti oz. oddelku, plačajo za mesec, ko je otrok neprekinjeno odsoten, 40 % njim določenega zneska plačila. Nameru koriščenja počitniške rezervacije so starši dolžni vrtcu sporočiti najmanj 10 delovnih dni pred začetkom realizacije tovrstne ugodnosti, ki jo dodatno subvencionira matična občina. V primeru, da je v vrtec sočasno vključenih več otrok iste družine, ta ugodnost velja le za (najstarejšega) otroka, za katerega plačilo staršev ni sofinancirano iz državnega proračuna. To določilo velja za starše, ki imajo skupaj z v vrtec vključenim otrokom stalno prebivališča na območju občine Rače-Fram, ne glede na to, ali je njihov otrok, za

katerega so do počitniške rezervacije upravičeni, vključen v vrtec na območju občine Rače-Fram ali izven nje.

Za čas nepretrgane bolezenske odsotnosti predšolskega otroka (v trajanju najmanj mesec dni), za katerega je za plačevanje razlike v ceni po domicilnem principu pristojna Občina Rače-Fram, lahko (kateri koli) vrtec, ki ga tak otrok obiskuje, s soglasjem Občine Rače-Fram, na osnovi individualne pisne vloge staršev in predložitve zdravniškega potrdila – izvida zdravnika specialista in potrdila izbranega pediatra z obrazložitvijo (vrsta in čas trajanja bolezni, poškodbe, hospitalizacija ipd., vključno z navedbo potrebnega časa domače oskrbe), staršem zniža plačilo in sicer tako, da znaša višina plačila 40 % siceršnje mesečne obveze. To dodatno subvencijo je, ne glede na morebitni daljši čas otrokove odsotnosti iz vrtca, ob izpolnjevanju pogojev mogoče uveljaviti le za en mesec v koledarskem letu.

Posebej navajamo, da prihod novorojenca v družino ni zdravstveni razlog, zaradi katerega bi staršem za njihovega starejšega otroka ob njegovi morebitni začasni odsotnosti iz vrtca priznali dodatno subvencijo.

• Dve tretjini cene poletnega tabora za otroke subvencionira Občina Rače-Fram

Med lanskoletnimi poletnimi počitnicami je v občini Rače-Fram prvič potekal poletni tabor za otroke in brez sence dvoma lahko rečemo, da je ne le dosegel, ampak celo presegel tudi najbolj optimistična pričakovanja vseh deležnikov.

Na osnovi te pozitivne izkušnje vas z veseljem seznanjamo, da do zadrege, kam z osnovnošolskimi (predvsem tistimi iz nižjih razredov) otroki čez dolge poletne počitnice, tudi letos ne bo rabilo priti. V sodelovanju s podjetjem Svizec šport d.o.o. (izvajalec) in Osnovno šolo Rače (zagotovila bo prostor in prehrano – kosila za udeležence in animatorje) namreč ponovno organiziramo počitniško varstvo (poletni tabor) za otroke iz naše občine (pogoj), ki obiskujejo OŠ Rače in OŠ Fram.

Tabor je primeren za otroke letnik 2013 in starejši (do vključno 15. leta starosti). Število otrok na taboru bo omejeno na 45 (lani 40), tabor bo trajal 7 (lani 6) tednov in sicer v času od 8. 7. do 23. 8. 2019, ob delavnikih (z izjemo prazničnega četrta, 15. 8. 2019), od 7. do 16. ure. Vsak otrok je lahko v poletni tabor vključen največ 3 tedne. Program bo vseboval športne, ustvarjalne, kulturne in medijske vsebine, ob stalni spremljavi strokovno usposobljenih animatorjev in učiteljev.

Foto: arhiv - Svizec (2018)

Prijave, ki jih bodo na naslovu izvajalca zbirali od 3. maja 2019 dalje, bo potrebno oddati vsaj teden dni pred pričetkom posameznega termina. Občani bodo imeli na voljo enomesečni prednostni prijavi rok, kar pomeni, da bodo od 3. 5. do 3. 6. 2019 prosta mesta rezervirana za otroke s stalnim prebivališčem v občini Rače-Fram. Polna cena tabora je 60,00 EUR/teden, vendar bo strošek za mlade nadobudneže iz naše občine znašal le 20,00 EUR/teden, saj bo 2/3 potrebnega zneska za vsakega udeleženega otroka na taboru, ki ima stalno prebivališče na območju Rač, Brezule, Podove, Sp. Gorice, Zg. Gorice, Ješence, Požega, Frama, Morja, Kopivnika, Ranč, Loke pri Framu, Planice ali Šestdob, izvajalcu zagotovila Občina Rače-Fram iz za te namene planiranih sredstev sprejetega proračuna za leto 2019. Za morebitne vključene otroke iz drugih občin bodo njihovi starši zavezani za plačilo polne cene (brez občinske subvencije).

Cena vključuje 5-dnevno varstvo, animacijo, kosilo, popoldansko malico, spletno galerijo fotografij in udeležbo na zaključni prireditvi (ne vključuje pa stroškov vstopnin, prevozov ipd.). Novost letošnjega leta bo spalni dan, ko bodo otroci lahko prespali noč s svojimi prijatelji na lokaciji poletnega tabora. Verjamemo, da je ponudba mamljiva in da bo interes za organizirano počitniško varstvo – poletni tabor letos še večji kot lani!

• Informator št. 3 – ne prezrite javnih razpisov za sofinanciranje društev

Marca letos je Občina Rače-Fram izdala posebno tiskano brošuro – Informator št. 3, v katerem je objavila šest javnih razpisov za sofinanciranje društvenih dejavnosti; gre za javne razpise za sofinanciranje izvajanja nalog na področju športa v občini Rače-Fram v letu 2019, Javni razpis za sofinanciranje kulturnih programov, projektov in ljubiteljske kulturne dejavnosti v občini Rače-Fram za leto 2019, Javni razpis za sofinanciranje dejavnosti in projektov društev krajanov v občini Rače-Fram v letu 2019, Javni razpis za sofinanciranje društev upokoencev v občini Rače-Fram v letu 2019, Javni razpis za sofinanciranje društev, ki delujejo na področju varovanja narave v občini Rače-Fram v letu 2019 ter Javni razpis za sofinanciranje programov in projektov drugih društev v občini Rače-Fram v letu 2019.

Po izteku roka za oddajo vlog (2. 4. 2019) bo izveden postopek njihovega odpiranja in pregleda. Vlagatelji, ki morda ne bodo oddali popolnih vlog, bodo pozvani k dopolnitvi. Po ugotavljanju upravičenosti do proračunskega financiranja bosta sledili fazi izdaje odločb in sklepanja pogodb, nato pa realizacija pripadajočih nakazil.

• 'Štorklje' so se znova izkazale – v našo občino so v zadnjem obdobju prinesle 21 dojenčkov

Kot je postala že tradicija, tudi tokrat objavljamo imena in priimke najmlajših občanov naše občine, za katere so njihovi starši uveljavili prispevek za novorojence (ta za otroke, rojene pred 1. 1. 2019, znaša 150 evrov za prvega in/ali drugega otroka ter 300 evrov za morebitnega tretjega ter nadaljnje otroke iste družinske skupnosti, za otročičke, rojene od 1. 1. 2019 dalje, pa 250 evrov za prvorojence, 300 evrov za drugorojence in 400 evrov za tretjega ali morebitne nadaljnje otroke iste družinske skupnosti).

Od zadnje objave tovrstnih podatkov (v Novicah št. 80, ki so izšle decembra 2018) in do sredine marca 2019 je bil prispevek za novorojence uveljavljen za 21 dojenčkov, od tega za 12 malčkov in 9 malčice.

To so: Nai Maroša, Maruša Sernc Kolar, Larisa Kociper, Val Mandl, Vid Sovdat Medved, Nik Fišer Klemenčič, Laura Ajd Rotar, David Kavran, Filip Kapič, Maj Krajnc, Isabella Belšak, Alina Stanojevič Loparnik, Žan Krajnc, Elli Javernik, Hana Bele, Vid Dobnik, Filip Krejan, Zara Vodusek, Tin Milec, Ema Berdnik in Mark Pinter.

V 13 primerih gre za prvega, v 7 za drugega, v 1 primeru pa za tretjega otroka posamezne družine.

Vsem malim korenjakom in korenjakinjam želimo kar se da lepo, srečno in toplino polno otroštvo, njihovim ponosnim staršem pa veliko nasmejanih in čim bolj brezskrbnih uric ob spremljanju razvoja nadobudnega podmladka.

*Pripravila:
Simona ANTOLIČ*

AKTIVNOSTI NAŠIH VRTCEV IN ŠOL

OŠ Fram – VRTEC FRAM

V vrtcu je zares lepo

Z novim letom si vsi zastavimo cilje, ki jih želimo tekom dvanajstih mesecev uresničiti; tudi mi v enoti vrtca pri OŠ Fram že pridno uresničujemo naloge, ki smo si jih zadali.

Januarja smo se posvečali predvsem lutkam in pticam. Imeli smo tudi delavnico Malček Znalček iz mariborske Hiše eksperimentov, na kateri so otroci izdelovali vulkane. Odprli smo vrata igralnic, kjer so se otroci družili in ustvarjali z naravnim materialom.

Kot bi pihnil, smo se znašli v februarju - mesecu kulture in težko pričakovanega pusta. V počastitev prvega smo pripravili kulturno prireditev, katere osrednji lik je bil naš največji pesnik, France Prešeren. Otroci so se posvetili glini in izpod rok mladih kiparjev so nastale zanimive stvaritve Prešerna.

Knjižničarka Simona Napast nas je povabila v šolsko knjižnico, kjer nam je pripravila čudovito pravljico urico.

Z avtobusom pa smo se odpeljali tudi v Lutkovno gledališče Maribor in sicer na predstavo Ščeber in Mba.

V skupini Baloni so dan posvetili dedkom in babicam ter skupaj z njimi ne le prepevali, ampak tudi zaplesali.

Letos je pustni čas zelo dolg, zato so naš vrtec kurenti obiskali kar trikrat. Za tistimi iz KUD Polanec iz Starš so prišli še e. d. Vetrovniki iz Kidričevega in koranti iz Markovcev. Otroci so bili nad obiskom navdušeni, tudi tisti malo bolj prestrašeni so uspeli premagati strah. Pa ne le to: več kot očitno so kurenti uspešno pregnali zimo – letos celo že pred uradnim pustnim časom. Ko je nastopil pustni torek (letos 5. marca), pa v vrtcu ni bilo nobenega od otrok, ki jih sicer vsakodnevno videvamo. Namesto njih je prišlo veliko, zares veliko pustnih šem, ki so celoten Fram spremenile v kraj najrazličnejših mask in se v pustni povorki veselo sprehodile po vasi.

*Čeprav nas na fotografiji ni veliko (ena od vrtčevskih skupin v družbi kurentov), je na letošnji pustni povorki po Framu dejansko sodelovalo mnogo malih maškar
Foto: Samo Rajšp*

Vzgojiteljici Albina Ajd in Vanja Strmšek sva pripravili tudi pravljico urico 'Rozi je zaljubljena'. Temu je sledila ustvarjalna delavnica, na kateri so si otroci izdelali vsak svojo masko.

Marca v vrtcu poteka javni vpis novincev. V ta namen smo 7. 3. 2019 imeli dan odprtih vrat, na katerem je predšolska skupina z vzgojiteljico Zdenko Brodej Kurboš otrokom pripravila gledališko predstavo 'Rdeča kapica v prometu'.

12. 3. 2019 je sklad vrtca v dvorani DTV Partizan organiziral gledališko predstavo. Kot gost bo prišel otroke zabavati čarovnik Grega.

Mesec marec je tudi mesec družine in v ta namen v začetku aprila načrtujemo prireditev z naslovom 'Mavrično moštvo' (več o obeh navedenih prireditvah prihodnjič).

Veselim se skorajšnje pomladi in vsem skupaj pošiljamo lep sončen pozdrav iz Mlinske ulice 8 v Framu.

Vanja STRMŠEK,
vzgojiteljica

Sredi decembra nas je presenetil paket, ki so nam ga poslali španski učenci. Zašili so nam jelenčke, ki so se jih tretješolci zelo razveselili. Nekateri so jih odnesli domov in povedali, da bodo z njimi okrasili novoletno smrečico.

Pred iztekom leta 2018 smo se pripravljali na video klic. Odločili smo se, da bomo učencem iz Tudele zapeli angleško pesem *I am a music man* in slovensko pesem *Jaz sem muzikant*. Ob klicu smo jim zaželeli vesel božič v slovenščini in angleščini. Da nismo kar tako, smo dokazali s petjem pesmi *Feliz Navidad* v španščini. S tem smo Špance zelo prijetno presenetili.

Nekateri naši učenci so se opogumili in storili velik korak – s tujci so klepetali v angleščini. Nekateri so se predstavljali in si pomahali, spet drugi so razvili pravi pogovor. Drug drugega so spraševali, kakšne igre radi igrajo, katere šolske predmete imajo in kateri so jim najljubši, kdaj pričnejo in končajo s poukom. Seveda niso mogli mimo računalnika in ugotovili so, da sta v obeh državah najbolj priljubljeni igri Minecraft ter Fortnite.

Za konec so španski učenci zapeli pesmi Jingle Bell Rock ter Makareno in ob njihovem petju smo vsi zaplesali. Res smo se zabavali in kar žal nam je bilo, ko je bil klic končan.

Učenci so navdušeni in si želijo še kak podoben projekt.

Sabina HOVNIK,
učiteljica

OSNOVNA ŠOLA RAČE

eTwinning projekt - Šivajmo za božič

Konec januarja se je zaključil eTwinning projekt, ki smo ga izpeljali z učenci obeh 3. razredov OŠ Rače in v sodelovanju z osnovno šolo iz Španije.

Cilj projekta je bil, da se učenci preizkusijo v šivanju. Nekateri so se s tem spoprijeli prvič in jim je vstavljanje nitke v šivankino uho predstavljalo velik problem, drugi pa so bili pri tem že zelo spretni. Da pa izziv le ni bil pretežak, smo najprej na karton prišili gumbe in na ta način izdelali novoletne voščilnice. Poslali smo jih v osnovno šolo CPEIP Huertas Mayores v mestu Tudela v Španiji.

Gumbi ponujajo številne ustvarjalno izrazne možnosti

Dan kulture

V četrtek, 7. 2. 2019, smo imeli na OŠ Rače, v čast kulturnemu prazniku, proslavo, katere 'rdeča nit' je bila Prešernova Lepa Vida. Uprizorili so jo učenci prve triade, predstavitev pa so popestrili gojenci glasbene šole, plesalke flamenka in pevski zbor.

Utrinek pestrega programa ob kulturnem prazniku

Na koncu se je Lepi Vidi pridružila še Urška, ki jo je posodobila in predstavila učenka Ema Batagelj iz 8. razreda.

Prireditev je zaključil raper Zlatko, ki smo ga čakali kar nekaj mesecev in je bil naša nagrada za doseženo 1. mesto v nagradni zbiralni akciji 'Ni debate, v Gorenje Surovino dajte stare aparate'.

Devetošolec Jan Brezner nas je na kratko spomnil, kako je bilo ob razglasitvi zmage, devetošolka Tanaja Žunko Vlašič pa je Zlatka predstavila in mu zastavila nekaj vprašanj.

Raper Zlatko nas je navdušil
Obe foto: Lara Majcen

Nato nas je Zlatko s svojimi aktualnimi besedili opomnil na marsikaj in mirno lahko rečemo, da smo uživali ob njegovem nastopu, ki je prehitro minil.

Sabina OZMEC

Astronavti pri štirinajstih?

Na OŠ Rače imamo že nekaj let izvrstne astronome, ki pri izbirnem predmetu astronomija pod vodstvom učiteljice Romane Šabeder raziskujejo naše vesolje. V tem so tako dobri, da vsako šolsko leto pobirajo zlata in srebrna priznanja na državnem tekmovanju. Nekateri od teh si želijo, da bi to nekoč bilo njihovo življenjsko poslanstvo.

Trije devetošolci - Tian Strmšek, David Repolusk in Tjaša Jelšek - so se v času od 19. 11. do 25. 11. 2018 udeležili vesoljske kolonije v Zvezdnem mestu blizu Moskve.

David Repolusk, Tian Strmšek in Tjaša Jelšek,
udeleženci vesoljske kolonije v Rusiji

Po vrnitvi domov sem jih radovedno povprašala, po kakšnih dogodivščinah si bodo zapomnili Rusijo. Nastal je daljši intervju, ki pa je bil zaradi omejitve prostora v Novicah kasneje precej skrajšan.

Zakaj si se odločil, da greš v Zvezdno mesto v Rusijo?

Tian: Vedno me je zanimala astronomija, rakete in vesolje nasploh in v koloniji sem se želel naučiti še kaj iz tega področja.

Ali so se tvoja pričakovanja uresničila?

David: Sicer sem mislil, da bo večji poudarek na astronomiji, vendar me je ta vesoljska tehnika, ki smo si jo ogledali, prav tako zelo navdušila. Pa še Rusijo sem doživel.

Kaj ti je najbolj ostalo v spominu?

Tjaša: Najbolj so mi ostali v spominu let z letalom, centrifuga CF 7 in obisk planetarija. V Moskvi se mi je zdel najbolj zanimiv muzej kozmonavtičke, zelo lep pa je tudi Rdeči trg.

Kaj te je najbolj presenetilo in navdušilo?

Tian: Najbolj me je presenetilo, da je Rusom uspelo priti v vesolje z zmogljivostjo računalnikov na ladjah, kakršno imajo danes sodobni kalkulatorji. Najbolj pa me je navdušilo upravljanje ladij v vesolju, ki smo jih lahko preizkusili na simulatorjih.

Kakšno je Zvezdno mesto?

David: Je velik prostor, ograjen z visoko ograjo in zastražen z vseh strani. Nismo si ga sicer posebej ogledovali, saj smo imeli natrpan program, vendar je moj prvi vtis, kakor da bi prišel na kakšno zelo prostrano, lepo urejeno posest z veliko hoteli in drugimi zgradbami, v katerih bivajo in se urijo kozmonavti.

Kakšne so razlike med Slovenci in Rusi?

Tjaša: Nisem opazila veliko razlik med ljudmi, razen tega, da imajo drugačno pisavo in da se ruski vozniki neradi ustavljajo pred prehodi za pešce.

Te je navdušil poklic v povezavi z astronomijo?

Tian: Ta kolonija je bila bolj povezana z astronomijo, ki je zelo povezana s tehniko, za razliko od astronomije, ki vključuje preučevanje nebesnih teles. Poklic astronoma me je navdušil že prej, ta izkušnja je to samo še poglobila.

Ali bi želel postati astronom?

David: To bi seveda bila zelo posebna izkušnja, vendar se meni ne zdi vredno, da se nanjo pripravljaj več kot 10 let in na koncu mogoče celo nisi izbran.

Ali ste si zapomnili kakšno besedo v ruščini?

Tjaša: Najbolj sem si zapomnila besedo 'privjet', ki pomeni 'živjo', ter 'do svidanja', ki pomeni 'nasvidenje'.

*Intervju pripravila:
Zoja STRMŠEK, 7. a*

Pust, pust, širokih ust

Majhne in velike, posamične in skupinske, prikupne in grozljive... Pingvinčki, princeske, gusarji, čarovnice, strašila, čebelice, pikapolonice, Pikapolone Miraculous, angelčki, hudički, tigrčki, klovn, nindže, Miki Miške, Elze in še kakšne šeme so na pustno nedeljo napolnile športno dvorano Osnovne šole Rače.

Pustno rajanje z Alenko Kolman je razveselilo najmlajše in tudi tiste malo starejše. Alenka, Dinozaver Dino in Žaba Rega so, skupaj z malimi in velikimi šemami, plesali in peli pesmice, ki jih je večina otrok že dobro poznala. Pri tem so se res vsi odlično zabavali. Tudi člani šolskega sklada smo se tistega dne prelevili v čebelice. Učiteljice in vzgojiteljice to tudi letos bile za hitro akcijo in so se prelevile v 'smejnote' in čebelice, ki so s svojo marljivostjo in simpatičnostjo v dobro voljo spravljalje tudi svojega dejanskega vodjo, za pusta simbolično maskiranega v nikogar drugega kot v arabskega šejka.

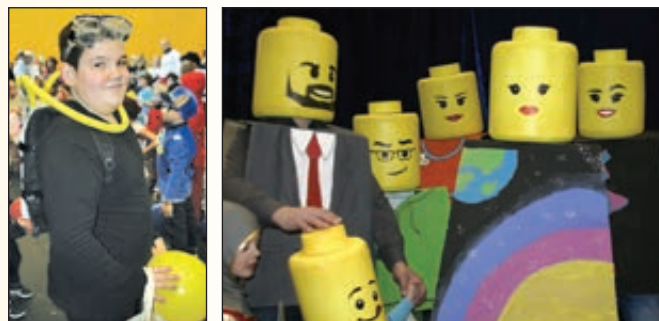

Del zaposlenih na OŠ Rače in organizatorjev pustovanja z gosti – Alenko Kolman, Dinozavrom Dinom in Žabo Rego

Ob finančni, moralni in fizični pomoči zaposlenih na Osnovni šoli Rače ter s finančnim prispevkom Občine Rače-Fram smo člani Šolskega sklada OŠ Rače lahko tudi letos izpeljali pustovanje, ki je bilo namenjeno otrokom obeh vrtcev in šol v občini. Na prireditvi, ki je povezala vzgojno izobraževalna zavoda, so bili lahko otroci v lokalnem okolju deležni koščka pustne norčavosti. Veseli nas, da se je pustnega rajanja udeležilo tudi nekaj otrok iz Frama.

Letos je bilo še več izvornih mask, ki so jih naredile spretne roke in tudi tokrat so bile najboljše nagrajene. Kot že lani, je nagrado za najboljšo skupinsko masko tudi

letos odnesla družina Batagelj, ki se je tokrat našemila v Lego kocke. Nagrado za najboljšo posamično masko pa je prejel Matevž Lah iz 3. razreda, ki je bil potapljač.

Otroško pustno rajanje seveda ni minilo brez slastnih krofov, ki so po glasbenem razgibanju razveselili lačne oči in želodčke.

Upamo, da je tokratno otroško pustovanje vsem, ki ste rajali z nami, ostalo v lepem spominu.

Več fotografij si lahko ogledate na spletni strani OŠ Rače (pod zavihkom fotogalerija).

*Za UO Šolskega sklada OŠ Rače:
Barbara BRADAC*

OSNOVNA ŠOLA FRAM

Uspešno izvedena zimska šola v naravi

V OŠ Fram je v zadnjih nekaj letih postala praksa, da izvajamo zimsko šolo v naravi v 6. razredu. Tudi o letošnji smo začeli razmišljati že meseca maja oz. junija 2018. Vodja šole v naravi je bil učitelj športa, Črtomir Gojkovič, spremljevalka pa avtorica tega prispevka (razredničarka).

Vseh 35 učencev 6. razredov se je v času od 7. do 11. 2019 udeležilo zimске šole v naravi. Bivali smo v hotelu Zarja na Pohorju, smučali pa na smučišču Areh.

Šestošolci na avtobusu med prevozom do smučišča Areh

Poudarek je bil torej na smučanju, ki so ga, poleg Črtomirja Gojkoviča, učili še Lea Cvetko, Miro Križman in Tadej Sternad. Glede na predznanje smučanja so bili učenci razdeljeni v štiri skupine. Nekateri so prvi dan zimske šole v naravi s strahom stopili na smučke, zadnji dan pa so z njimi že pogumno vijugali po smučišču.

Navdušeni nad znanjem smučanja in pogledom v dolino

Popoldanske in večerne dejavnosti so bile napolnjene s predavanji, pogovori o FIS pravilih, življenju divjadi na Pohorju ipd. Izvedeli smo tudi veliko zanimivega o življenju splavarjev na Dravi nekoč, pa tudi o tem, kako je s splavarjenjem po svetu danes (eno najlepših izkušenj na tem področju gotovo ponuja reka Tara v Črni gori). Seveda ni manjkalo niti smeha in druženja z učenci OŠ Lesično in OŠ Slivnica pri Celju, ki so prav tako bivali v hotelu Zarja. Škoda, da je nekaj otrok zbolelo in so morali predčasno domov. Pisali smo jim razglednice. Cilji šole v naravi so bili v celoti realizirani. Hvala staršem, Karitasu in RK Fram, ki so omogočili, da so se šole v naravi lahko udeležili vsi učenci.

Jožica RAVŠ

Otroška pevski zbor na reviji

11. marca 2019 je v mariborski Unionski dvorani potekala prva od štirih otroških območnih revij pevskih zborov. Seveda pevci OŠ Fram na njej nismo manjkali. Nastopili so učenci 1. razredov, ki obiskujejo OPZ Framčki ter pevci 2. - 4. razreda, otroški pevski zbor OŠ Fram.

OPZ Framčki

Otroški pevski zbor OŠ Fram

Naš nastop je bil opravljen resnično korektno, strokovna ocenjevalka Danica Pirečnik pa je zelo pohvalila lep mehek ton obeh zborov.

Učenci so se predstavili z raznolikim programom, izvedli pa smo tudi novi skladbi, ki sta nastali za oba pevski zbora (uglasbila zborovodkinja).

Kot solista sta se predstavila Iva Bruderman in Žiga Žgank iz 3.a razreda. Da pa je vse skupaj zazvenelo še boljše, sta poskrbeli violinistka Eva Lah in korepetitorka ter učiteljica Tadeja Antončič.

*Vse foto: FB - objava JSKD Območna izpostava Maribor
Foto: Slavko Rajh*

Najlepša hvala tudi vsem učiteljicam spremljevalkam: Lei Cvetko, Maji Radinovič, Katji Ozimič in Tjaši Šuc Visenjak.

Iskrene čestitke vsem nastopajočim!

Dora OŽVALD

*Uresničevanje sanj,
pa naj bodo velike ali male,
te navda z upanjem, določi usmeritev,
te vodi in pogosto lahko da
smisel tvojemu življenju.
In zame je to najpomembnejša
sestavina izpolnjenega življenja.*

(Richard Jefferson)

Turizmu pomaga lastna glava: v Framu že po bučah diši

Osmo- in devetošolci OŠ Fram (Neli Lunežnik, Tonja Unuk, Julija Štehnarik, Nuša Ačko, Zala Grafenauer, Aleksandra Anastasova, Martin Burulič, Arnej Gabrijan in Luka Salesin Voh) so pod vodstvom mentorjev (Tanje Ajd Krامل, Primoža Krašne in Jelke Bojc) izdelali svojevrstno raziskovalno nalogo na turističnem področju. Raziskovalni del ni zajemal vprašalnikov, anket in statističnih obdelav, temveč pripravljanje in mešanje sestavin ter dajanje brbončic na preizkušnjo, kar je našemu kraju dalo okusne, predvsem pa edinstvene kulinarčne spominke.

Fram je vasica, ki zadovolji vse čute: namesto prometa slišimo zvok ptic, zelenje dreves nadomešča sivi beton, srečne roke na jesen pobirajo bogato letino, naše nosnice napolnjuje vonj praženih bučnic, ki bodo po novem kot sestavina treh novih izdelkov zadovoljile okus še tako zahtevnega potrošnika.

Z obrtjo, eno najstarejših proizvodjalnih dejavnosti, so se v najzgodnejših obdobjih ukvarjali tudi prebivalci Frama; v njem so se razvile predvsem obrti, ki so izrabljale vodno silo. Prvenstveno so to bili mlinci, kasneje pa so se iz njih razvile oljarne. Najdaljšo tradicijo pridobivanja dišeče temnozelenke tekočine ima družina Bezjak, ki je od leta 1896 pa vse do prevzema s strani Oljarne Fram pod zaščitno znamko Olea na poseben način pridobivala kvalitetno in aromatično olje. Poleg v Sloveniji in tudi v tujini cenjenega in poznanega framskega olja iz Oljarne Fram pa v kraju deluje še manjša družinska oljarna, Oljarna Krajnc.

Vsi poznamo zdravilne lastnosti bučnic in bučnega olja, vse premalo pa njuno raznovrstno rabo, zato je omenjeni turistični podmladek raziskal in razvil recepture z obema framskima dobrinama. Ker pa smo ob tem imeli v mislih širšo turistično ponudbo, ki vključuje tudi turizem na kmetiji, združen s tovarniško pridelavo in predelavo, smo k sodelovanju povabili turistično kmetijo Štern – Pri Kovačniku, ki bo vse izdelke vključila v svojo ponudbo, kar bo še dodatno doprineslo k prepoznavnosti našega kraja.

In o kakšnih izdelkih sploh teče beseda? Preden razkrijemo to skrivnost, je potrebno povedati, da smo z učenci preučili veliko kuharskih receptov, predvsem takšnih, ki kot osnovno sestavino vključujejo semena. Na podlagi zbranih podatkov smo sestavili svoje recepte z bučnimi semeni in oljem. Pri tem smo naredili več poskusov, ki so temeljili na različnih količinah in razmerjih, da smo nazadnje dobili optimalne zmesi. Ob tem, da smo uporabili lokalna semena in promovirali domače proizvajalce, smo želeli delovati tudi ekološko osveščeno, zato je embalaža za končne izdelke okolju prijazna. Odločili smo se za steklene kozarce in reciklirano kartonsko embalažo.

Od te raziskovalne naloge naprej bo Fram znan tudi po bučnih medenjakih – bučnikih, energijskih ploščicah, fit buči, in, ne boste verjeli, po klobasi z bučnicami, imenovani bučasa.

Ob priloženih fotografijah se vam bodo zagotovo cedile sline, zato vabljeni na turizem Pri Kovačniku, kjer lahko povprašate po naših izdelkih.

Foto: Andrej Krامل, Jelka Bojc

Celotno raziskovalno nalogo lahko najdete tudi na spletni strani šole: http://www.osfram.si/files/2019/02/raziskovalna_fram.pdf.

Jelka BOJC

*Ne zadovolji se z majhnimi izboljšavami ali nepomembnimi načrti, ki nikomur ne koristijo.
Načrtuj na veliko, delaj čim bolj mogočne načrte. Meri še više, kot si skoraj drzneš misliti.
O svoji prihodnosti naslikaj nadvse veliko sliko. In potem jo začni samozavestno uresničevati.*

(dr. Dalton Exley)

NAŠI POSLOVNI PARTNERJI IN DRUGI ZA VAS

KOMUNALA SLOVENSKA BISTRICA

Odpadni papir

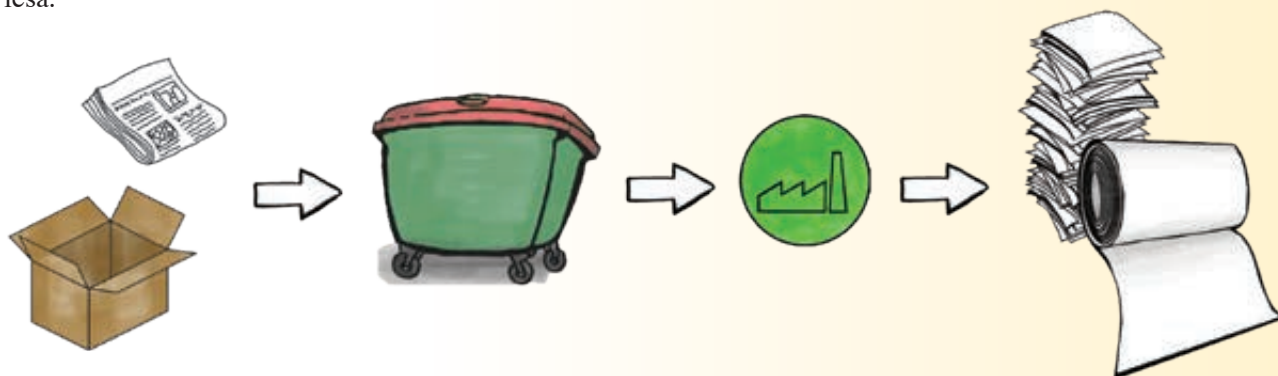
• Težave s kopičenjem odpadkov

Nastajanje odpadkov je ena ključnih sodobnih okoljskih težav. Odpadkov je vedno več, prostora na odlagališčih pa vedno manj. Prvi korak k zmanjšanju količin odloženih odpadkov je ločeno zbiranje odpadkov pri njihovem izvoru in recikliranje.

Če želimo boljše poskrbeti za naše okolje in s tem zagotoviti bivanje tudi nadaljnjim generacijam, mora postati ločeno zbiranje odpadkov na izvoru obveza za vse!

• Zakaj je recikliranje odpadnega papirja pomembno?

Recikliranje papirja je pomembno. Za eno tono papirja je potrebno uničiti 17 dreves, eno drevo pa lahko v letu dni prečisti 25 kg onesnaženega zraka. Tona recikliranega papirja porabi 64 % manj energije, 50 % manj vode, za 74 % zniža emisije nevarnih snovi v zrak, reši 17 dreves ter ustvari petkrat toliko delovnih mest kot tona papirja, narejenega iz lesa.

Zakonodaja na področju ravnanja z odpadki nas zavezuje k zmanjšanju količin odpadkov na izvoru. Ta cilj lahko dosežemo tudi z ločenim zbiranjem odpadnega papirja in kartona. V letošnjem letu smo pričeli z uveljavitvijo novega sistema zbiranja odpadnega papirja. Vse uporabnike smo vključili v sistem ločenega zbiranja odpadnega papirja po sistemu 'od vrat do vrat'.

Novi zabojniki z rdečim pokrovom za odpadni papir bodo nadomestili zabojnike na ekoloških zbiralnicah (EKO otokih), ki bodo ukinjeni. Novi način zbiranja papirja je vključen v obstoječi sistem ravnanja z odpadki.

Zabojnik je opremljen z identifikacijskim čipom, ki vsebuje podatke vašega odjemnega mesta in je izključno namenjen zbiranju odpadnega papirja.

Odpadni papir ne sodi med odpadno embalažo (v rumen zabojnik ali rumeno vrečo) in tudi ne med mešane komunalne odpadke (v zelen zabojnik ali zeleno vrečo).

Odvoz odpadnega papirja se bo pričel po končani distribuciji, na podlagi **novega urnika o odvozu odpadkov**, ki ga boste pravočasno prejeli na vaš naslov. Postopek odvoza odpadnega papirja ostane enak kot pri odvozu ostalih vrst odpadkov. Na dan odvoza, ki bo na urniku označen z rdečo, boste na vaše običajno prevzemno mesto nastavili svoj zabojnik za odpadni papir, ki ga bomo praznili vsakih 8 (osem) tednov.

• Kaj spada med odpadni papir in karton?

Odpadni papir odložimo v zabojnike za odpadni papir, kamor sodijo:

- časopisi, revije, zvezki, knjige, prospekti, katalogi ipd.,
- pisarniški papir, pisemski in ovojni papir, lističi ipd.,
- kartonske škatle in kartonska embalaža,
- ostala papirnata embalaža, papirnate vrečke ipd.

Preden odvržemo v zabojnik kartonsko embalažo, jo razstavimo in sploščimo. Zaradi lažjega praznjenja odpadnega papirja in kartonov ne tlačimo v zabojnike.

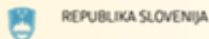
Za vse dodatne informacije smo vam na voljo na telefonskih številkah: 02/80-55-416 (informacijska pisarna) ali 02/80-37-034 (CERO Pragersko).

Natalija PEČOVNIK

SPOT svetovanje Podravje

Vse na enem mestu!

Z začetkom leta 2018 je bilo po Sloveniji pod okriljem Javne agencije SPIRIT Slovenije, Ministrstva za gospodarski razvoj in tehnologijo ter EU sklada za regionalni razvoj **vzpostavljenih 12 slovenskih poslovnih točk**. Za območje podravske regije je OOOZ Maribor kandidirala skupaj s štirimi konzorcijskimi partnerji in uspela s prijavo.

Na poslovni točki se izvajajo brezplačne storitve svetovanja za potencialne podjetnike ter mala in srednje velika podjetja (MSP). Svetovanja so namenjena krepitvi podjetniškega potenciala za MSP ter pospeševanju ustanavljanja novih MSP.

V okviru **SPOT svetovanje Podravje** se izvajajo naslednje **aktivnosti**:

- informiranje o podjetniških vsebinah v regiji;
- svetovanje za potencialne podjetnike in MSP;
- povezovanje regionalnega podpornega okolja;
- usposabljanja in delavnice za potencialne podjetnike in MSP;
- izmenjava dobrih praks in odpiranje poslovnih priložnosti;
- sooblikovanje podpornega okolja za poslovne subjekte.

Aktivnosti se izvajajo na sedežu SPOT svetovanja Podravje, ki se nahaja v prostorih Mariborske razvojne agencije na Pobreški cesti 20 v Mariboru. Namen aktivnosti je približati informacije oz. svetovanja končnemu uporabniku (potencialni podjetnik oz. obstoječi MSP), zato vas lahko obiščejo tudi na vašem naslovu.

Uradne ure svetovalcev na sedežu SPOT svetovanje Podravje: ponedeljek: 8.00 – 14.00, torek: 8.00 – 14.00, sreda: 11.00 – 17.00, petek: 8.00 – 14.00.

Kontakt: 02/333-13-85, spot.podravje@mra.si.

Več informacij: na spletni strani OOOZ Maribor (www.ooz-maribor.si).

V okviru SPOT svetovanja Podravje deluje osem svetovalcev. Svetovalci SPOT v okviru svojih SPOT aktivnosti redno pripravljajo zbir vseh novo objavljenih razpisov ter dogodkov za potencialne podjetnike in obstoječe MSP, ki so brezplačni. Zbirajo se na področju vseh 41 občin iz podravske regije, ki jih pokriva SPOT svetovanje Podravje.

Informacije ažuriramo tedensko in jih vsak torek objavimo na spletni strani Podjetniškega portala (www.podjetniski-portal.si).

Če želite biti osebno obveščeni o teh novostih, se lahko prijavite na prejemanje brezplačnega tedenskega informativnega e-biltena. Prijavo lahko uredite na navedeni spletni strani Podjetniškega portala.

Janja VINDIŠ BOŽIČKO,
SPOT svetovalka

Informacija

V Novicah št. 80-4/2018 smo objavili nagradno vprašanje Pozejdon turizma d.o.o., s katerim nas je zanimalo, ali veste, katerega leta je ta uspešna turistična agencija iz Rač začela s svojim delovanjem.

Žal nihče od sodelujočih ni odgovoril pravilno (leta 2007), zato mamljiva nagrada – dvodnevni izlet za dve osebi v Budimpešto – ni bila podeljena.

Uredništvo

ANDRAGOŠKI ZAVOD MARIBOR-LJUDSKA UNIVERZA

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

Svetovanje o možnostih izobraževanja in učenja

Andragoški zavod Maribor-Ljudska univerza namenja posebno pozornost dejavnosti informiranja in svetovanja. V sklopu nacionalnega projekta svetovalnih središč, ki ga vodi Andragoški center Republike Slovenije, nudimo odraslim celovito in poglobljeno informiranje in svetovanje o možnostih nadaljnega izobraževanja in učenja. V osebnih stikih se z odraslimi pogovorimo o tem, kako dokončati prekinjeno izobraževanje, nadgraditi stopnjo izobrazbe, pridobiti kakšno dodatno znanje za kvalitetnejše opravljanje dela in tudi za osebno rast. Svetujemo tudi o tem, kako se motivirati za učenje in kako se sploh lotiti učenja.

Na svetovalno središče se obračajo brezposelni, ki si želijo nov poklic, študenti, ki iščejo dopolnilna znanja ob svojem študiju, starejši odrasli, ki se želijo izobraževati v programih za osebni razvoj, migranti, priseljenci, tujci, ki se želijo naučiti slovenskega jezika ipd. Svetovalni pogovori se nanašajo na možnosti prekvalifikacije, prehoda iz nižje na višjo stopnjo izobraževanja, na informacije o izpitih iz tujih jezikov, svetujemo tudi o nacionalnih poklicnih kvalifikacijah, povezanosti izobraževanja in dela ipd. Izvajamo tako individualne kot tudi skupinske oblike svetovanja.

Za svetovalni pogovor se lahko naročite na telefonskih številkah: 02/234-11-34, 041-372-273 ali po elektronski pošti: svetovanje@azm-lu.si. Svetovalne storitve so brezplačne, saj dejavnost financira Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport. Svetovanje poteka v prostorih Andragoškega zavoda Maribor-Ljudske univerze, na Maistrovi ulici 5 v Mariboru, za zaključene skupine pa tudi na terenu.

Brezplačno do osnovnošolske izobrazbe

Vsem, ki ste zaključili osnovnošolsko obveznost, vendar niste končali vseh razredov osnovne šole, sporočamo, da vsa vrata za vas kljub vsemu niso zaprta. Andragoški zavod Maribor-Ljudska univerza odraslim in mlajšim odraslim na poti do znanja že vrsto let pomaga z osnovno šolo za odrasle. Vsem, ki ste prekinili redno osnovnošolsko izobraževanje, je tako omogočeno, da končate šolo, hkrati pa tudi nadaljujete izobraževanje.

Program osnovne šole za odrasle je prilagojen tako, da lahko v enem šolskem letu zaključite dva razreda. Odrasli lahko tako brez preglavic zapolnite to vrzel v življenju, mladi pa nadomestite izgubljeni ter se po končanem osnovnem šolanju vpišete v srednješolsko izobraževanje. Prijave za vpis v letni semester smo sicer zbirali do 10. 3. 2019, a je vpis v program mogoč tudi med šolskim letom.

Za dodatne informacije lahko pokličete na telefonsko številko: 02/234-11-11 ali nam pišete na elektronski naslov: info@azm-lu.si (spletna stran: <http://www.azm-lu.si>). Izobraževanje je brezplačno, saj program financira Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport.

Alenka SAGADIN MLINARIČ

POZDRAV POMLADI

(S. A.)

Lepa, blagodejna pomlad okoli nas prebudi se tedaj,
ko se tudi najbolj vztrajni snežaki v mlako stopijo,
travnate preproge pa naenkrat vznemirljivo zadišijo.
Ko ptički na vejah že zgodaj začno glasno žvrgoleti,
toplo sonce pa hoče ves dan naravo objemati, greti.

Kaj pa ljudje? Vprašajmo se, kdaj se v nas najhitreje
prebudi svetla, čarobna, prijazna, blagodejna pomlad?
Gotovo takrat, ko nekdo nam pokaže, da nas ima rad!
Ko zaljubljen pogled vse metuljčke v trebuhu zdani,
šopek pisanih tulipanov na mizi pa omamno dehti.

Zato vsi od A do Ž, tisti starejši in še rosno mladi,
veselimo se, smejmo in vzklíkajmo pozdrav pomladi!

LOKALNE MINI IN MAKSI ZANIMIVOSTI

Gostišče Framski hram (since 1918)

Lokacija

Gostišče se nahaja v središču mirne, urejene, stare vasice Fram. Nekdaj so v kraju obratovale številne oljarne, žitni mlini in žage. Zaradi svoje ohranjene etnološke dediščine je kraj zavarovan kot urbanistični spomenik. V objemu narave se dotikamo framskega Pohorja, kjer dobiš občutek, da se je življenjski slog upočasnil. Gostišče leži v jedru doline, v družbi živahnega Framskega potoka. Pri nas boste čutili naravo v kombinaciji z odlično hrano, ki vas energijsko bogati.

100-letna tradicija pripoveduje

Začelo se je takoj po prvi svetovni vojni, leta 1918. Ljudje so govorili, da gredo v 'Špurejovo gostilno'. Špurej je bil drugi lastnik, ki je hišo kupil od Štanfla. Leta 1930 je gostilno kupil Matevž Štern, za sina Antona Šterna (po domače 'Jozli' iz Kopivnika). Slednji je leto kasneje dobil prvorojenka Ano. Iz spoštovanja do preteklosti in naše dediščine imamo danes v Framskem hramu sobo Ane - tam, kjer se je Ana, poročena Plečko, pred 87 leti rodila in zdaj pripoveduje zgodbo tradicije za vas. Leta 1998 sta bila lastnika gostilne Framski hram Darinka Pahler in Franc Mlasko, ki sta gostilno (z novogradnjo sob) spremenila v gostišče.

Ponudba gostilne

Framski hram je namenjen in primeren za različne priložnosti: družinska vikend kosila, razna praznovanja z vam dragimi ljudmi, poslovne sestanke, veseli pa bomo tudi vašega izletniškega postanka ob kozarčku rujnega.

Pri pripravi ponudbe smo upoštevali 100-letno tradicijo gostišča. Domačim okusom, ki ste jih navajeni, smo dodali pridih sodobnosti. Na jedilni list smo umestili staro dobro klasiko, ki se je ohranila skozi leta in jo imamo preprosto radi. V dnevni ponudbi se vedno najde kaj na žlico, po recepturah naših babic. Brez zadreg poskrbimo za vegetarijance in vegane, pripravljene pa smo tudi na zahtevnejše goste, ki jim (po predhodnem dogovoru) z veseljem postrežemo jedi po njihovih željah.

Kolikor je to mogoče, vključujemo lokalno ponudbo, saj prisegamo na slovensko poreklo in povezovanje na lokalni ravni. Poskrbimo, da se gostje pri nas kakovostno prehranjujejo. To nam omogoča srce podjetja - zaposleni in vrhunsko opremljena kuhinja. Naša skrbno izbrana ozka ponudba zadovolji različne okuse; skratka, Štajerci bi rekli: »Mi smo skous perajt.«

V odpiralnem času je v naši gostilni lepo videti zadovoljne ljudi

Kljub dolgoletni zgodovini ostaja naš moto isti kot vsa pretekla leta: »Kvalitetna ponudba dela zadovoljne goste«.

Sobe za kratek počitek ali daljši oddih

Na voljo je 6 sob, katerih skupna kapaciteta je 15 oseb (namestiti je mogoče še dodatni ležišči). Sobe ponujajo lep razgled ter odražajo domačnost in sproščenost bivanja.

Pri nas so zaželenne rezervacije; le v tem primeru vam namreč lahko zagotovimo našo 100 % ponudbo.

Več informacij najdete na naši spletni strani: framski-hram.si in v lokalni turistični agenciji Pozejdon turizem d.o.o. v Račah.

Prijazno vabljeni!

Petra POLANEC

*V življenju uspe tisti,
ki ima ves čas pred seboj cilj in
se mu neomajno posveča.
Uspe torej tisti, ki je predan cilju.*

(Cecil B. de Mille)

*Drobne priložnosti so pogosto
začetek velikih, pomembnih podvigov.*

(Demosten)

Živali izpod slikarskega čopiča Anke Pečovnik iz Frama

Po lanski pomladi, ko so naše oči božale in naše notranje počutje lepšale podobe cvetja in cvetličnih aranžmajev, nastalih z nanosi živo pisanih barv na slikarsko platno, se letos domačinka **Anka Pečovnik**, slikarka iz Frama, ki se je nekaj časa v to smer tudi izobraževala (več o njej in njeni poti smo objavili v Novicah št. 78-2/2018, ki so izšle junija 2018), ponovno predstavlja kot ljubiteljica narave, konkretno živalskega sveta.

Razstava slik živali (v glasilu s pomočjo fotografij predstavljamo le delček ustvarjalne zbirke Anke Pečovnik na to tematiko), ki je na ogled od 7. februarja in se bo z našega gradu sčasoma poslovila, je vsekakor dosegla svoj osnovni namen, saj je našla nove simpatizerje.

Od 18. 4. 2019 dalje bo v Beli dvorani gradu Rače svoje slikarske stvaritve znova na ogled postavila domačinka **Ksenija Ferenc** iz Rač. Vljudno vabljeni na uživanje v umetnosti!

S. A.

Uživajte v cvetoči pomladi in imejte se radi!

Spoštovani dopisniki in dopisnice, spoštovani bralci in bralke našega glasila!

Obveščamo vas, da je bilo več prispevkov, ki smo jih s strani zunanjih dopisnikov prejeli za objavo v Novicah št. 81-1/2019, zaradi prostorskih omejitev potrebno vsebinsko skrajšati in/ali izločiti nekaj slikovnega gradiva.

Vsem avtorjem se zahvaljujemo za razumevanje in jih prosimo, da v bodoče dosledno upoštevajo prošnjo in navodila, ki jih objavljamo na notranji hrbtni strani te številke Novic.

Uredništvo

SPOZNAVAMO DELO DRUŠTEV

KULTURNO UMETNIŠKO DRUŠTVO RAČE

Koncertno dogajanje

• **Letni koncert mešanega pevskega zbora KUD Rače**

V 68. letu neprekinjenega delovanja je MePZ KUD Rače novembra lani v Beli dvorani gradu Rače izvedel svoj letni koncert, ki so ga popestrili gostje: Otroški pevski zbor OŠ Rače in Ženski pevski zbor KUD Oplotnica.

Dvajsetčlanski zbor, ki deluje pod vodstvom zborovodje Ervina Šege, nam je zapel dobro izbran program osmih pesmi, od katerih so skoraj vse izvorno slovenske ljudske tematike.

Zbor deluje muzikalno, z mnogo pozitivne energije. Vidi se, da je vzrok temu pravilno izbran program glede na zmogljivost izvajalca. Velika vrednost zbora je tudi v tem, da toliko časa neprekinjeno deluje; še več: v nekem obdobju zgodovine KUD Rače je bil celo edini kulturni dejavnik v kraju.

Šveže je deloval tudi 18-članski Otroški pevski zbor OŠ Rače, ki se je predstavil ob klavirski spremljavi zborovodkinje Anje Lešič in sicer z muzikalno izvedbo treh pesmi.

Obe foto: Simona Napast

Kot prireditelj koncerta je naš zbor imel srečo tudi z gosti iz Oplotnice, tj. s tamkajšnjim 14-članskim Ženskim pevskim zborom, ki je izvedbeno in programsko prepričal.

• **Novoletni koncert, 6. 1. 2019: Tajda Krajnc - citre**

Odkar prirejamo koncerte, smo tokrat v Beli dvorani gradu Rače prvič poslušali citre. Te so bile že iz zgodovine razširjen srednjeevropski ljudski instrument, v zadnjem času pa so si pridobile svoje mesto na koncertnih odrih. Tak koncertni instrument je precej večji od ljudske različice, z zmogljivejšim tonom, mestoma podobnim harfi, vendar še vedno s svojim specifičnim zvokom. Sedaj ga je mogoče študirati na visokih glasbenih ustanovah. Tako **Tajda Krajnc** (Šentjurčanka) študira citre (in klavir) na Visoki šoli za glasbo in gledališče v Münchnu.

Foto: osebni arhiv umetnice (splet)

Odlična glasbenica sodeluje tudi s komornimi zasedbami in orkestri. Predstavila se je z bogatim sporedom skladb, ki zahtevajo virtuozno obvladanje glasbila. S svojo izjemno muzikalnostjo in energijo nam je pripravila zapomnljiv umetniški večer. Dokazala je, da so citre lahko enakovreden koncertni instrument drugim, že uveljavljenim.

Odobravajoče občinstvo je napolnilo dvorano do vrat.

Za prijetno druženje po koncertu je poskrbelo **Čebelarstvo Hergan** iz Podove.

• **2. abonmajski koncert Grad Rače, 24. 2. 2019**

Kot že novoletni koncert (ki je bil hkrati tudi naš letošnji 1. abonmajski), je tudi 2. koncert v sklopu koncertnega abonmaja Grad Rače minil v znamenju virtuoznega ognjemeta naših mednarodno priznanih umetnikov - tokrat **Aleša Klančarja** s trobento in **Jana Gričarja** s saksofonom.

Pred koncerta je kontrastiral z dvotirnostjo staro-nov z gravitacijo na novo, saj sta umetnika specialista za sodobno zvočno izraznost. Spored skladb je izbran tako, da sta bila instrumenta mnogokrat postavljena v njihove mejne tehnične zmožnosti.

Aleš Klančar in Jan Gričar sta kot solista in v duetu prepričala v vseh pogledih skozi celoten tehten programski lok koncerta z vseskozi napeto izvedbeno energijo.

Za prijetno po-koncertno druženje je zgledno poskrbelo **Sírarstvo Frešer** iz Kopivnika.

Obe foto: Eva Mustafa

Prijazno vabljeni na naše prihodnje koncerte!

Tone ŽURAJ

O pevski skupini Taščica

Tudi konec leta 2018 smo se ljudski pevci 'Taščica' vprašali, kolikokrat smo se predstavili občinstvu, zapeli in zaigrali našo lepo ljudsko pesem na odrskih deskah, v cerkvah ali kje drugje. Odgovor, do katerega smo se dokopali, ko smo prešteli vse nastope, je zgovoren sam po sebi: 34 krat!

Naše drage poslušalce smo, kot navedeno, razveselili na več lokacijah. Naj izpostavim nastop v občini Tišina, v Gederovcih, pri naših prijateljih 'Vinskih bratih', ki so pobrateni s pevci 'Cvetlinski zvon' iz hrvaške občine

Bednja. S člani navedene ljudske skupine pevcev smo družno obiskali grob, prižgali svečke in se poklonili leta 2017 preminulemu Petru Avguštinu, članu 'Vinskih bratov', ki je umrl v svojem 42. letu in bil naš zelo dober prijatelj. Vselej je rad sodeloval ter z likom Josipa Broza – Tita razveseljeval poslušalce na naših koncertih. Nato smo se vrnili v Tišino, kjer je v gasilskem domu potekal koncert 'Vinskih bratov', poimenovan 'Prelepo je naše Prekmurje'. Pevci Taščica smo zapeli čudovito ljudsko pesem, 'Zemlja lepa, zemlja mila'.

Ko pojemo na koncertih, pevci priredijo tombolo, na kateri ni praznih srečk. Tako je naš pevec in godec Stanko Vake zadel prvo nagrado – srno, ki je bila ustreljena decembra. Zavladalo je pravo veselje in vzdušje je bilo enkratno.

24. decembra 2018 smo se odzvali povabilu na božični koncert v sosednjo Hrvaško, kjer je cerkvena akustika dala dodaten čar nastopu preko 120 pevcev in godcev iz naše in njihove države.

Sredi letošnjega januarja smo, kot posebni gostje prireditve, zapeli v mariborski Vinagovi dvorani, kamor nas je povabil župan Občine Bednja (Hrvaška). V veliko čast nam je bilo zapeti uglednim gostom iz Slovenije in Hrvaške, ki so se zbrali na meddržavnem prijateljskem srečanju.

Nepozabno lepo je bilo tudi na kulturno-družabnem srečanju z naslovom 'Prvi rez trsa na dan sv. Vinka' (prireditelj: Občina Bednja), kjer smo od prijateljev s Hrvaške prejeli čudovito darilo - ročno izdelan šopek, ki bo ostal v trajen spomin.

Z nastopi seveda nadaljujemo. Po Prešernovi proslavi (3. 2. 2019 v Beli dvorani gradu Rače) bodo tudi letos sledile še druge prireditve, kjer bomo z našo lepo ljudsko pesmijo razveseljevali poslušalce doma in v tujini.

Občini Rače-Fram in županu Branku Ledineku se zahvaljujemo za prejeto donatorsko pomoč v letu 2018.

Majda VAKE, vodja skupine

Svečanost ob 10-letnici delovanja gledališke skupine KUD Rače

Petkov večer, 18. 1. 2019, je polni kinodvorani obiskovalcev na obraz narisal širok nasmeh, v očeh pa prižgal iskricice. Gledališka skupina Rače je namreč tedaj na prav poseben način obeležila 10. obletnico svojega aktivnega kulturnega udejstvovanja v kraju. Z odigranimi odlomki posameznih iger smo prikazali bogat opus, ki smo ga v teh letih pripravili, da nasmejimo in razvedrimo naše zvesto občinstvo.

Naše gledališko delo je namenjeno publiki

Občinstvo nas že 10 let 'drži pokonci' in daje največjo vrednost našim prizadevanjem

Razen naše prve predstave, Sneguljčice, so namreč prav vse komedije, ki se dotikajo različnih človeških slabosti, prikazanih v mnogoterih situacijah in besednih okoliščinah. Sleherni lik odraža vsakega posameznika, saj mu nastavlja ogledalo za pomislek in premislek. Naše poslanstvo pa je v prvi vrsti širiti ljubiteljsko kulturo in slovenski jezik ter ljudem s smehom polepšati mnoge večere, kar nam je ponovno uspelo. Temu je pritrnil tudi starosta odrske dejavnosti, Janez Karlin, ki je s svojim plodnim delovanjem od leta 1947, ko je ustanovil Sindikalno kulturno-umetniško društvo Bratov Simončič v Rogaški Slatini in postal njegov predsednik, prispeval k nastanku številnih amaterskih gledališč, lutkovnega gledališča, kulturno-umetniških društev, plesnih centrov, likovnih razstavišč, literarnega založništva in še bi lahko naštevali. Bilo nam je v veliko čast, da smo gostili takega kulturnika (na obeh fotografijah v ospredju).

Ponosni smo tudi, da je v naših vrstah veliko zaslužnih posameznikov, ki so pripomogli k dvigu gledališke dejavnosti v našem kraju. Mag. Franci Pivec iz Javnega sklada RS za kulturne dejavnosti je le-tem podelil spominske bronaste in srebrne Linhartove plakete, režiserka Melita Lašič pa si je za več kot 30-letno delovanje

v kulturi in gledališki dejavnosti nasploh pridobila častno Linhartovo priznanje. Katarina Simončič, ki naše delo spremlja že leta, je povedala, da je le malo takih skupin, ki vse od začetka žanjejo uspeh za uspehom, kar lahko pripišemo enotni ekipi in močnemu vodji.

*Režiserka Melita Lašič (desno) je bila za svoja prizadevanja še posebej nagrajena
Vse foto: Tadeja Batagelj*

Kljub daljši prireditvi, ki pa je po besedah gledalcev minila še prehitro, smo se nato vsi skupaj družili v novem promocijsko-degustacijskem prostoru, nekdanjih prostorih restavracije Pinus, kjer so bile na voljo mnoge mesne dobrote, sladka presenečenja in tekoče zadeve (iskrena hvala vsem, ki so k temu pripomogli).

Zanimiva razstava v sosednjem prostoru je v sliki in besedi ponazorila naša prizadevanja, za piko na i pa smo gledališčniki vse prisotne razveselili z zbornikom, izdanim prav za to priložnost (pod pokroviteljstvom Občine Rače-Fram), v katerem je zbran zgodovinski presek kulturnega in gledališkega dela v Račah.

Da lahko Talijine darove delimo z našimi občani, je v veliki meri zaslužno vodstvo našega kulturnega društva in občine, za kar izrekamo zahvalo Tonetu Žuraju in Branku Ledineku.

Hvala tudi vsem drugim, ki nas bodrite in vlivate voljo za ustvarjanje v prihodnje.

Simona NAPAST

*Če se ukvarjaš z umetnostjo,
bodi ponosen nanjo in
naj bo ona ponosna nate...
Lahko ti stre srce, toda preden
ga bo strla, ti ga bo napolnila;
postal boš samozavesten človek.*

(Marwell Anderson)

Naša proslava

Kot vsako leto, smo ob slovenskem kulturnem prazniku tudi letos priredili proslavo v izvedbi društvenih skupin.

Pred proslavo smo na našem 69. zboru članov 'potegnili črto' pod rezultati v letu 2018.

V društvu deluje 74 članic in članov. Pokazalo se je, da so naše skupine in dejavnosti (MePZ, VS Fantje na vasi, KZ Škrjanček, krožek ročnega vezanja Metuljček, VS A cappella, Ljudski pevci Taščica, Koncertna dejavnost ter Gledališka skupina z abonmajem) v lanskem letu – v lastni organizaciji ali kot gostje (tudi v tujini) – izvedli kar **140 dogodkov**, to je koncertov, nastopov, iger in razstav. O vsem tem smo lahko več prebirali v našem glasilu skozi leto, v drugih medijih ali pa poslušali in gledali na radiu in televiziji.

*V čast slovenskemu kulturnemu prazniku smo pripravili proslavo v izvedbi društvenih skupin; zgoraj levo: Ema Batagelj in Nino Auer, zgoraj desno: Klavdija Volf in Tone Žuraj, spodaj: KZ Škrjanček
Foto: arhiv KUD*

Vesela ugotovitev je tudi ta, da zanimanje publike za naše prireditve in društvene skupine vztrajno raste. Trudimo se, da damo od sebe najboljše, kar zmoremo in znamo.

V letu 2019 vas vabimo, da se čim večkrat udeležite naših prireditev, saj tako na prijeten način vzajemno soustvarjamo kulturno podobo našega kraja.

V sporedu proslave ob Prešernovem dnevu smo se spomnili tudi našega prvega pesnika in časnikarja ter duhovnika Valentina Vodnika, saj letos beležimo 200-letnico njegove smrti.

Tone ŽURAJ

DRUŠTVO UPOKOJENCEV FRAM

Ročnodelski krožek Unikat

Ročnodelski krožek Unikat deluje in ustvarja že nekaj let. Trenutno šteje 16 članic.

Kdo pravzaprav smo?

Gre za skupino 'mladih punc', saj najstarejša šteje šele 'rosnih' 75 let, najmlajša pa jih ima 62. Srečujemo se vsako sredo od 14. do 17. ure. Vodja in gonilna sila je naša Marija Pečovnik – Marčika, ki je organizator del, računovodja, ekonom in mentor. Delo, ki ga opravlja s srcem in vso skrbnostjo, je včasih tudi stresno.

Kaj počnemo?

Na začetku leta se pregleda finančno stanje in pripravi načrt dela za novo obdobje. Med vsakoletne aktivnosti sodijo izdelava voščilnic za Društvo upokojencev Fram (za člane, ki so dopolnili 70, 80, 90 in več let). Sledi izdelava rož iz krep papirja ter priprava aranžmajev za občni zbor. Za velikonočne praznike naredimo butare in okrasimo jajca. Za izdelavo velikonočnih pirhov uporabljamo različne tehnike – marmoriranje, lepljenje, barvanje, peskanje. V pomladnem in poletnem delu našega delovanja se posvečamo izdelavi različnih predmetov, v času občinskega praznika pripravimo dvodnevno razstavo izdelkov in bogat srečelov. Večino poletnih druženj smo posvetile izdelavi verižic iz pardo mase. In že je tu jesen, ko se lotimo priprave darilc in izdelave voščilnic za obdaritev upokojencev ob koncu leta. Posvečamo se tudi dodatnemu izobraževanju; obiskujemo razne delavnice, ki jih organizira Art, z njihovo pomočjo pa se učimo novih tehnik in spoznavamo možnosti ustvarjanja z raznimi materiali. Našo 'klasično' ustvarjalnost želimo vsako leto navdihniti in nadgraditi s čim novim, lani pa smo sklenile obnoviti zanje risanja na steklo in svilo. Med nami so tudi žene, ki ustvarjajo čudovite pletene, kvačkane, klekljane in vezene izdelke. Rade obiskujemo razstave drugih ročnodelskih društev, enkrat letno pa se s svojimi unikatnimi izdelki udeležimo razstave DU Podravske regije.

Naša druženja pa niso namenjena zgolj delu, temveč imajo širši in globlji pomen. Ob pitju kavice steče pogovor, kašren dober vic pa poskrbi za zabavo in smeh. Naš krožek je neke vrste družina, saj smo stkale trdne medsebojne vezi – skupaj se veselimo, ob boleznih in v žalostnih trenutkih pa nudimo oporo in tolažbo druga drugi. V času, ko ostali člani naših družin hitijo po svojih opravkih, se me veselimo vsake srede, ko se srečamo in si ob ročnih delih ter v prijateljskem vzdušju nabereemo novih moči za ves teden, do naslednjega srečanja.

Naša želja je, da se nam pridružijo še druge upokoženke, ki v sebi nosijo lepe in dobre misli, imajo pridne roke, umetniško žilico, zanimive ideje, so iskrene in si želijo sebi podobno družbo.

Ljuba ŠIMUNIĆ

Kegljači sporočamo: **»Več nas je, lepše je!«**

Lep športni pozdrav vsem občanom in občankam Rač in Frama s strani kegljačev DU Fram!

Oglašamo se vam z zamikom, saj nismo pravočasno prejeli rezultatov lestvice za jesenski del prve Zgornje podravske lige v kegljanju. Po jesenskem delu zasedamo 7. mesto, a, kot vemo, v Framu vijolice zacvetijo na pomlad. Igralci obljublamo, da bo že kmalu pogled na lestvico precej lepši.

Dolžni smo vam podatke o turnirju KS Fram, na katerem je sodelovalo 13 ekip, od tega 6 moških in 7 ženskih. To pomeni, da se je turnirja skupaj udeležilo 65 kegljačev. Pri ženskah je zmagala ekipa DU Starše, drugo mesto je osvojila ekipa DU Marjeta, tretje pa ekipa Pragerskega.

Med moškimi je bila najboljša ekipa DU Bezena, ki ji je sledila ekipa DU Fram, neposredno za nami pa so pristali kegljaški kolegi iz DU Rače.

Kot vsako leto, smo tudi lani pred zaključkom leta priredili praznični božično-novoletni turnir v mešanih pari. Nanj se je prijavilo 18 parov iz različnih občin in društev upokoženecv. Domača ekipa je sodelovala s štirimi pari ter osvojila prvi mesti. Zmagal je par v sestavi Miran Ratmajer – Anton Repnik (gre za nova igralca DU Fram), za njiju se je uvrstil par Jelka Bela – Miha Čepin. Kot zanimivost naj navedem, da sta imela oba para enako število podrtih kegljev, vendar je bil prvi par boljši na čiščenju kegljev.

Vseh 36 igralcev je bilo zelo navdušenih nad izvedbo turnirja – na njem je vladalo odlično vzdušje, organizacija je bila brez pomanjkljivosti, z oziroma na praznične dni smo se potrudili tudi za okrasitev ambienta ipd. Skratka, ničesar nismo prepustili naključju in to se je obrestovalo s številnimi pohvalami, kot primer dobre prakse pa smo bili zaprošeni tudi za pomoč in sodelovanje na turnirju, ki je predviden ob zaključku tekočega leta.

Od leta 2018 smo se, v sklopu Društva upokoženecv Fram, poslovili na zaključnem druženju, ki je potekalo na Turistični kmetiji Ačko. Tam smo na vodenem ogledu

lahko pokušali vina iz 16 vinskih cistern, kar je najbrž deloma pripomoglo, da smo kasneje še poskočneje zaplesali. Tu pa se bom ustavil, saj imamo kegljači DU Fram tudi kakšno skrivnost, ki je ne gre 'obešati na veliki zvon'. Ampak, brez skrbi, nič posebnega, le pač kakšne manjše zaupnosti, ki jih čuvamo zase.

Ob koncu se zahvaljujemo domači občini in županu Branku Ledineku za vso pomoč, vsem mladim in upokoženecv pa namenjamo povabilo v naše vrste – na kegljišče v Fram, kajti več nas je, lepše je.

Milan BELA

PROSTOVOLJNO GASILSKO DRUŠTVO PODOVA

Občni zbor PGD Podova

Letošnjo zadnjo januarsko soboto, 26. 1. 2019, smo se člani PGD Podova zbrali na že 110. občnem zboru, veseli pa nas, da so se vabilu prijazno odzvali tudi predstavniki sosednjih društev in drugi gostje. Lokalno skupnost je zastopal župan Branko Ledinek, Gasilsko zvezo Maribor pa Stanko Drevenšek.

*Udeleženci 110. občnega zbora PGD Podova
Foto: Leon Roškar*

V letu 2019 praznuje naše društvo 110. obletnico obstoja, zato bo letošnje leto za nas, gasilce iz PGD Podova, zelo delovno, saj bomo ob tej priliki organizirali svečano prireditev, ki bo 22. 6. 2019. Zastavili smo si veliko ciljev in upamo, da jih bomo uspešno izvedli.

2. marca 2019 smo v dvorani našega gasilskega doma priredili veselo pustovanje ob zvokih ansambla Žurerji.

V čast mednarodnemu prazniku dela načrtujemo postavitev majskega drevesa. Tudi letos bomo počastili zavetnika gasilcev – sv. Florjana. Izvedli bomo nogometni turnir v spomin na preminulega člana Slavka Novaka. V jesenskih mesecih planiramo izlet za člane in njihove partnerje. Sledil bo kosanje piknik in tako se bo leto spet 'obrnilo' in bosta na vrsti Božičkovanje, zimski pohod in morda še kaj (*glejte stran 43 - op. ured.*).

Imamo pa tudi veliko delovnih obveznosti, ki jih postavljamo na prvo mesto, čeprav smo samo prostovoljni gasilci. Predvsem smo vedno na voljo našim občanom, ki tudi nam radi priskočijo na pomoč in nas podpirajo pri našem poslanstvu.

V tem letu bi radi vsaj delno obnovili naš gasilski dom, saj notranjost dvorane že kar kriči po prenovi. Vsa dela pa so seveda odvisna od financ, ki nam jih kronično primanjkuje.

Ob tej priliki bi se radi zahvalili Občini Rače-Fram z županom Brankom Ledinekom, ki prisluhne našim prošnjam in nam pomaga s finančnimi in materialnimi sredstvi. Zahvalo izrekamo tudi KS Rače s predsednikom Sebastijanom Soršakom, ki je prav tako odprt za vse naše prošnje. Hvala tudi vsem donatorjem, ki so nam pomagali zbirati sredstva za tekmovanja naših najmlajših. Na koncu, čeprav ne nazadnje, pa smo veliko zahvalo dolžni vsem našim krajanom Brezule in Podove, ki nam priskočijo na pomoč tako pri delovnih akcijah kot pri zbiranju prispevkov. Na vse računamo tudi v bodoče in se vsakemu posamezno in vsem skupaj že vnaprej iskreno zahvaljujemo.

Z gasilskim pozdravom: Na pomoč!

Mojca ROŠKAR

KULTURNO UMETNIŠKO DRUŠTVO DR. PAVEL TURNER FRAM

Nepozaben Prešernov dan v Sarajevu in Kaknju

Lani so Zale utrle pot mednarodnemu sodelovanju med Slovenijo ter Bosno in Hercegovino, saj so gostovale v Sarajevu, ki je močna 'slovenska postojanka' (na področju celotne Bosne in Hercegovine pa je menda kar okoli 5000 Slovencev), sarajevsko društvo Cankar pa deluje že 85 let. Slovenska društva predano delujejo tudi v Zenici, Brezi in Kaknju, kjer otroci, mladostniki in odrasli s slovenskimi koreninami obiskujejo dopolnilni pouk slovenskega jezika in kulture. Tam že tretje leto predaja znanje in ljubezen do slovenskega jezika profesorica Mateja Kregar. Naveza med njo, Verico Džindo, predsednico SD Cankar in našo sopranistko Valentino Gselman je stekla, česar smo se vsi 'kudovci' iz Frama zelo razveselili.

In tako smo se v zgodnjih jutranjih urah, 8. februarja 2019, s prevoznikom iz Sv. Trojice odpravili na dokaj dolgo pot. Predsednik MePZ dr. Pavel Turner Fram, Vlado Petrovič, je vse udeležence oskrbel s hrano in pijačo.

Ob prihodu in nastanitvi v hotelu Saraj nas je sprejela Verica Džindo. Sledil je ogled znamenite Baščaršije, potem pa nas je že kmalu čakal nastop ob največjem slovenskem kulturnem prazniku, Prešernovem dnevu.

V svečani dvorani Frančiškanskega mednarodnega študentskega centra v Sarajevu je, skupaj z učenci dopolnilnega pouka slovenščine in kulture ter pevka, ob spremljavi klavirja zazvenela pesem naših zborov: mešanega in moškega pevskega zbora KUD dr. Pavel Turner Fram. V duetu sta zapeli Dora Ožvald in Petra Crnjac, Simona Napast pa je recitala otožni sonet O Vrba. Podpredsednica slovenskega društva Cankar, Dina Maksumić, je v povezovalnem programu izpostavila mladega harmonikarja Luko Gselmana Toplaka, ki je dvignil vzušje v dvorani. Tudi po končanem pevsko literarnem programu je v preddverju raztegnil meh in zopet je zazvenela slovenska pesem z rojaki. Nato so naša grla postala dodobra izsušena, zato smo se z gostitelji odpravili v sarajevsko pivnico.

Dan kasneje, 9. februarja, smo se po bosanski 'kafi' in zajtrku odpravili na ogled mesta; zopet smo zavili k za tisto področje značilnim 'čevapčnicam'.

V popoldanskih urah nas je prevoznik popeljal v Kakanj, kjer prav tako poteka dopolnilni pouk slovenskega jezika in kulture. Tudi tam z učenci različnih starosti predano dela učiteljica dopolnilnega pouka slovenščine in kulture, Mateja Kregar. S svojo gorečnostjo do domačega jezika in literature je v Sarajevu in Kaknju pripravila čudoviti proslavi ob našem največjem kulturnem prazniku.

Nastop MePZ dr. Pavel Turner Fram v Kaknju

Nastop MoPZ dr. Pavel Turner Fram in spremljava na harmoniki (Luka Gselman Toplak) v Kaknju

V Kaknju smo doživeli gostoljubni sprejem predsednice društva, Davorke Drijenčić-Špringer. Ko je jazz orkester Slovenskega združenja meščanov 'Jožef Špringer' iz Kaknja zaigral *Slovenijo*, smo se počutili kot doma. Najbolj pa je završalo v dvorani ob Avsenikovi *Golici*.

Za gostoljubje v Sarajevu in Kaknju se je zahvalil predsednik KS Fram, Anton Trlep, ki je predsednicama obeh društev izročil sliki gradu Rače.

Tudi druženje v Kaknju nam bo ostalo v lepem spominu. V večernih urah smo se vrnili v Sarajevo, kjer je nočni pogled iz hotela na pečini v nas prebudil številne lepe spomine na doživetja prejšnjih dni.

Nedeljsko sončno dopoldne smo izkoristili za ogled izvira Bosne in se nadihali gorskega zraka na Trebeviču, kjer smo si ogledali olimpijsko bob stezo.

Framski KUD-ovci na Trebeviču • foto: Anastazija Gselman

Ko je napočil čas slovesa, se kar nismo mogli ločiti od naših gostiteljic, Verice Džindo - predsednice SD Cankar Sarajevo ter Mateje Kregar - učiteljice dopolnilnega pouka slovenščine in kulture v Sarajevu, Kaknju, Zenici in Brezi. Kar je res, je res: tako prisrčen sprejem lahko doživiš le v Bosni in Hercegovini! Hvala!

Zahvala, ki smo jo prejeli

Dragi moji Štajerci – predsednik MePZ ter ostali člani in članice KUD dr. Pavel Turner Fram, želim se zahvaliti v imenu Slovenskega društva Cankar in v svojem imenu za trenutke z vami. Vsi ste prispevali, da je proslava Prešernovega dne v Sarajevu in Kaknju na veselje vseh tako lepo uspela. Hvala za vaše prijateljstvo in prijetne trenutke z vami.

Foto: Anastazija Gselman

Člani KUD dr. Pavel Turner Fram in kolegi iz sarajevskega društva Cankar

Posebna zahvala pa tudi letos gre vaši in naši Mateji Kregar. Program je bil namreč znova izredno lepo pripravljen, raznolik in samo ona ve, koliko truda je bilo potrebno vložiti za tak rezultat.

Vsem želim vse dobro in upam, da se kmalu spet vidimo. Lep pozdrav!

Dina MAKSUMIĆ

Zdenka MAROLT,
članica MePZ

Intenzivne vaje MePZ dr. Pavel Turner Fram

Ves čas obstoja Mešanega pevskega zbora dr. Pavel Turner Fram (letos štejeemo že 13 let ponovnega druženja) se vsako leto odpravimo na intenzivne vaje. Na vaje gremo predvsem zaradi temeljite priprave za nastop in preverjanja doseženega znanja v Unionski dvorani.

Letos smo vaje opravili zelo hitro in sicer od 4. do 6. januarja. Ponovno smo izbrali Zdravilišče Radenci. Tja se radi vračamo, saj nam nudijo ugodne cene in vse potrebno, kar potrebujemo za dobro izvedbo vaj.

Vaj smo se udeležili vsi pevci zbora. Z nami pa so šli tudi korepetitorji, ki so poskrbeli za strokovno delo po glasovih. Za alte je skrbel Mojca Čepin, za soprane Petra Crnjac, za tenorje Dora Ožvald in za base Nenad Petrovič.

V soboto, 5. 1. 2019, smo v zdravilišču pripravili še manjši koncert, kjer sta nastopila MePZ in MoPZ našega društva.

Nastop mešanega pevskega zbora

Nastop moškega pevskega zbora

Gostje hotela so bili z našim nastopom zelo zadovoljni in so nas nagradili z močnim aplavzom.

Vlado PETROVIČ,
predsednik MePZ

KRAJEVNA ORGANIZACIJA ZVEZE BORCEV ZA VREDNOTE NARODNOOSVOBODILNEGA BOJA FRAM

Voščilo najboljših želja 90-letni Minki Golavšek

KO ZB za vrednote NOB Fram, torej vsi njeni člani in članice, iskreno čestitamo naši dragi Minki Golavšek ob častitljivem jubileju, 90-letnici rojstva, in ji želimo veliko zdravja, zadovoljstva ter osebne sreče.

Ponosni in srečni smo, da smo lahko bili sodelavci in sopotniki v njenem dosedanjem bogatem in plodnem življenju. Želimo, da bi lahko še dolgo sodelovali in še naprej skupaj delali v dobro naše organizacije.

Minka je dolga leta članica IO naše organizacije in dokler je zmogla, je bila odlična tajnica, zdaj pa je še vedno dejavna v okviru svojih zmožnosti. Če ji zdravje dopušča, se aktivno udeležuje in sodeluje na sejah IO in NO.

Še vedno deluje na svojem področju, torej v Morju pri Framu. Res je, da potrebuje spremstvo s prevozom, kar pa ni ovira za prisrčen odnos do soljudi. Člani se vedno razveselijo njenega obiska, saj je vselej pripravljena poklepetati in ji za to nikoli ni škoda časa in energije.

Za dolgoletno odgovorno, zahtevno, srčno in predano delo v naši organizaciji se Minki Golavšek iskreno zahvaljujemo.

Minka Golavšek pred petimi leti, ko je razrezala torto ob svojem 85. rojstnem dnevu

Ernest NAPAST

PLANINSKO DRUŠTVO FRAM

Glas ljubiteljev planin

• 30. Državno tekmovanje Mladina in gore

PD Fram že vrsto let posveča veliko skrb delu z mladimi. Ena izmed dejavnosti je tudi tekmovanje Mladina in gore. Naše društvo zadnja leta na tekmovanjih zastopa kar pet ekip iz petih različnih osnovnih šol (Fram, Hoče, Rače, Starše in OŠ Toneta Čufarja iz Maribora).

30. državno tekmovanje je potekalo 26. januarja 2019 v Podnanosu, na njem pa je sodelovalo 24 osnovnošolskih in 16 srednješolskih ekip.

Osnovnošolske ekipe imajo najprej regijska tekmovanja. Novembra 2018 je regijsko tekmovanje potekalo v Račah (organizacija OŠ Rače, PD Fram). Iz tega konca sta se na državno tekmovanje uvrstili le dve ekipi. Prvo mesto je osvojila 'naša' ekipa iz Hoč, ki deluje pod mentorstvom Vlaste Bobovnik.

Na državnem tekmovanju smo letos Framčani drugič sodelovali tudi s tremi ekipami (dvojice) srednješolcev, pod mentorstvom Petre Udrih in Nejca Bobovnika.

Izvedli smo dvodnevne priprave, kjer smo predelali dodatno gradivo za tekmovanje in nekatere teme Planinske šole. Posebej zavzeto so se pripravljali osnovnošolci. Vložen trud se je obrestoval, saj je ekipa **Moč iz Hoč**, v kateri so bili Maja Frangež, Ema Rauter, Nejc Glodež in Marko Uranjek, osvojila odlično **4. mesto**.

*Ekipa PD Fram na državnem tekmovanju
Foto: Nejc Bobovnik*

• Nagradni izlet PZS

Planinska zveza Slovenije je razpisala natečaj za kreativni izdelek na temo vpliva planinskih koč na okolje ter energetske in okoljske učinkovitosti planinskih koč. Na razpisu sta sodelovala tudi naša mlada planinca **Ana** in **Martin Burulič**. Njuna ustvarjalna izdelka sta bila nagrajena.

Prislužena nagrada je bil brezplačni prevoz skupine otrok na planinski izlet, ki je vključeval obisk oz. ogled planinske koč. V sklopu slednjega so si otroci lahko še v živo pogledali koč in se skupaj z mentorji ter vodniki pogovorili o njenih vplivih na okolje. S tem so pridobili še konkretno izkušnjo in vedenje, kako koč vpliva na okolje in kaj lahko kot obiskovalci naredimo, da tudi sami v čim manjši meri negativno vplivamo na gorsko okolje.

Ker smo nagrado morali izkoristiti v januarju, smo se odločili za izlet na Pokljuko, kjer so otroci izbirali med dvema pohodoma - nekoliko lažjim in krajšim do planine Uskovnice ali težjim do Blejske koč na Lipanci. Odločili smo se za Uskovnico, kjer nam je oskrbnik predstavil energijsko učinkovitost planinske postojanke.

Na Pokljuki

V idiličnih snežnih razmerah (novo zapadli sneg) smo opravili s pohodom, ostalo pa je tudi nekaj časa za sankanje in igre na snegu. To je bilo veselja!

*Pokljuka in tamkajšnje uživanje v snegu
Obe foto: Jože Bobovnik*

Domov smo se vrnilo mokri, utrujeni, vendar zadovoljni in polni novih doživetij.

Vlasta BOBOVNIK

*Življenje je fantastična pustolovščina,
ki jo moramo živeti kar se da intenzivno.*

(Anna Ford)

*Glede dolžine svojega tuzemskega življenja
ljudje sami ne moremo narediti prav veliko,
na srečo pa lahko vsak dan precej storimo za
njegovo vsebino – tako za širino kot globino.*

DRUŠTVO BORILNIH VEŠČIN TO TE RAČE

10 krat zlati na Evropskem prvenstvu WFF

V Društvu borilnih veščin TO TE Rače smo bili v sezoni 2018 izjemno aktivni in uspešni. Na področju strokovnega usposabljanja smo se udeležili treh seminarjev in sicer strokovnega seminarja vele mojstra prof. dr. Ilije Jorge na Madžarskem ter v Portorožu (v sklopu Fudokan Slovenije). Sledil je seminar Kamikaze kamp; ta vsako leto poteka v Avstriji, kjer se izobražujemo skupaj z številnimi priznanimi svetovnimi vele mojstri karateja.

Marca smo se udeležili mednarodnega turnirja v Srbiji, kjer sta potekala World team Cup ter Red Star Cup. Ekipe TO TE Rače je za reprezentanco Fudokan Slovenije osvojila kar 26 kolajn (6 zlatih, 12 srebrnih in 8 bronastih). Po dve zlati kolajni sta osvojila Tine Miuc ter Jaša Plajh Štrman. Zmagovalec v kategoriji kat posamično pa je bil tudi Svit Obronek. Ekipe v sestavi Katja Kokol, Brina Nika Vauhnik ter Gaja Plajh Štrman je osvojila 1. mesto v kategoriji kat ekipno ter v posamičnih kategorijah še vsaka po tri kolajne. Medalje so osvojili še Lucijan Kostanjevec, Bor Plajh Štrman, Zora Plajh Štrman, Mihaela Jerinič, Mila Zagrajšek ter Gašper Miuc.

Na tekmovanju so sodili tudi naši sodniki in sicer Avgust Brezovnik, Ljubinko Jerinič ter Dušan Gostič.

Red Star Beograd - ekipa Slovenije

Aprila smo se udeležili Državnega prvenstva FZKS – Gorje 2018. TO TE Rače je zastopalo 26 tekmovalcev, ki so osvojili kar 107 kolajn in s tem 1. mesto med klubi. Naj izpostavimo državne prvake za sezono 2018: Dušan Gostič, Mihaela Jerinič, Gašper Miuc, Tine Miuc, Katja Kokol, Jaša Plajh Štrman, Svit Obronek, Urban Muršič, Žan Školjak, Mila Zagrajšek, Brina Nika Vauhnik ter Filip Medved.

Otroška ekipa TO TE Rače

Decembra 2018 smo se v sklopu reprezentance Fudokan Slovenije udeležili evropskega prvenstva World Fudokan Federation, ki je potekalo v Portorožu, kamor je prispelo 1200 tekmovalcev iz 24-ih držav. Organizator dogodka sem bil avtor tega zapisa. Člani TO TE Rače so za Slovenijo osvojili kar 20 kolajn, od tega polovico zlatih. Najuspešnejša tekmovalka je postala Mila Zagrajšek (3 zlate in 1 bronasta medalja). Gašper Miuc je 2-krat prejel zlato, Tine Miuc in Benjamin Žgank 1-krat zlato in 1-krat srebrno, Mihaela Jerinič 1-krat zlato in 1-krat bronasto, Jaša Plajh Štrman, Trina Lipavc in Dušan Gostič 1-krat zlato, Brina Nika Vauhnik 1-krat srebrno, Zoran Rodič 2-krat bronasto medaljo, Katja Kokol, Lucijan Kostanjevec ter Svit Obronek pa 1-krat bronasto medaljo.

Ekipa na EP WFF Portorož 2018

Na prvenstvu je delo sodnika z odliko opravil Ljubinko Jerinič ter pridobil mednarodno sodniško licenco B.

Za nami je izredno uspešna tekmovalna sezona in ponosni smo na delo celotne ekipe. Osvojenih 153 kolajn pove vse.

Tudi koledar sezone 2019 je že zapolnjen. Največji del treningov bomo posvečali pripravam na Svetovno prvenstvo WFF (ta bo novembra v Nemčiji) in pripravam posameznikov na profi UKL ligo, ki bo prihodnje leto v Libiji.

DBV TO TE Rače bo (zaradi franšiznega sodelovanja in dela z mednarodnimi organizacijami, kot so World Budo Karate Association ter Traditional Karate Institute, katerih član sem postal) v sezoni 2019 spremenilo ime in sicer v društvo Tradicional Karate Institute.

Zahvaljujemo se vsem našim podpornikom, staršem ter Občini Rače-Fram za vso pomoč in podporo pri aktivnostih.

Športni pozdrav OSS!

*Aljoša LIPAVC,
glavni trener*

DRUŠTVO KRAJANOV KOPIVNIK

Spoštujemo preteklost in ohranjamo tradicijo

Zadnja leta je v adventnem času postala tradicija, da v centru Kopivnika izdelamo adventni venec, nato pa se vsako nedeljo popoldne zberemo in prižgemo dodatno svečko. Sedaj nas posnemajo že nekateri drugi v naši krajevni skupnosti in tako je v naših vaseh mogoče videti vsako leto več (manjših) venčkov.

Tako je bilo tudi lani, ko smo na zadnjo adventno nedeljo prižgali še četrto svečko.

Zbrani ob adventnem vencu zavidljivega premera

Druženje smo popestrili s kuhanim vinom, z nekaj hrane in s slaščicami, ki jih prinesejo naše krajanke. Ob tej priložnosti smo simbolično predali namenu obnovljeno napajališče oziroma korito in nove klopi ob lipah v centru Kopivnika.

Konec leta 2018 je Občina Rače-Fram lepo obnovila razpadajoče nekdanje napajališče za živino iz leta 1930. Takrat je služilo za napajanje živine furmanov, ki so prevažali les s Pohorja. Tam se je živina odpočila in osvežila z vodo, furmani pa okrepčali v bližnji (nekdanji Jozlovi) gostilni. Tam je bil nekoč zapis "Ne hod' naprej, prijatelj moj! Pri vinski kaplji tu postoj, da duša truplo si priveže in k vincu kruha kos odreže".

V okviru našega društva krajanov pa smo zamenjali še dotrajane klopi ob lipah. Zbrali smo les in pod vodstvom našega člana, mizarja Andreja Kmetiča, izdelali mize.

Korito in lipi sta v središču Kopivnika. Predstavljata nekakšen simbol vasi. Okrog njiju se dogaja marsikaj; nekoč smo tam čakali na avtobus, krajanji so oddajali mleko, otroci so igrali nogomet kar na cesti (drugje v vasi ni bilo ravnega prostora), se tako ali drugače družili...

Obnovljeno korito in nove klopi sta simbolično predala svojemu namenu naša občinska svetnica Dragica Lešnik in župan Branko Ledinek, domači župnik pa je obe pridobitvi na vasi blagoslovil.

*Framski župnik Franc Dermal je blagoslovil
obnovljeno nekdanje vaško napajališče*

*Župan Branko Ledinek in podpredsednica našega društva
Dragica Lešnik, sicer tudi občinska svetnica,
pred prerezom otvoritvenega traku na klopi*

Zahvala gre naši občini, ki kontinuirano skrbi za kulturno in etnološko dediščino. Predvsem se zahvaljujemo županu Branku Ledineku in Mateji Frešer za strokovno vodenje obnove, izvajalcu Vladu Predikaki pa za kakovostno izvedbo del.

Stanislav HOJNIK

DRUŠTVO UPOKOJENCEV RAČE

Pester program aktivnosti

Če se za uvod na kratko ozremo nazaj, na dogajanja, ki so se zvrstila konec lanskega leta (in o njih za Novice še nismo pisali), ugotovimo, da je (sedaj že tradicionalno) **letovanje v Izoli**, ki se ga je novembra 2018 udeležilo 36 članic in članov našega društva, znova lepo uspelo. Vodena jutranja vadba v bazenu, dnevni sprehodi in klepeti ob kavi ter večeri, polni glasbe in veselega druženja, so preizkušen recept, ki se mu ne gre izneveriti.

Del udeležencev letovanja v Izoli

Člani in članice našega društva smo se 20. 12. 2018 zbrali v našem domu na **prednovoletnem srečanju**, kjer smo se na simboličen način – ob dobri hrani, pijači in vsečni glasbi (duo Zvoki) – družno poslovili od starega leta ter si (na plesišču ali za mizo) zaželeli vse dobro v prihajajočem obdobju.

Novo leto je čas novih začetkov, načrtov in zaobljub. Zato smo se v našem društvu odločili, da organiziramo **plesni tečaj za starejše**. Rečeno – storjeno. Vsak petek se zbere devet parov, ki (pod vodstvom plesne učiteljice Petre Toplak iz plesne šole 'Samba' Maribor) razgibava svoja telesa in se uči novih plesnih korakov. Ples ima namreč številne terapevtske učinke in je vsestransko koristen. S plesom ohranjamo gibalne sposobnosti, ki so v zrelih letih velikega pomena za ohranjanje samostojnosti, zdravja in zadovoljstva. Znano je, da tretje življenjsko obdobje prinaša s seboj številne prednosti, pa tudi nadloge. Staranju se ne more izogniti nihče, a z zdravim življenjskim slogom lahko marsikatero nadlogo omilimo. Plesni tečaji, namenjeni starejšim, so pri tem v veliko pomoč.

Udeleženci plesnega tečaja

Lahko se pohvalimo, da smo se že spoprijateljili s tangom, angleškim valčkom, disko foxom in bluesom. Naj ob tem spomnim še na pomenljivi angleški pregovor, ki pravi: »Kjer se dva razumeta v plesu, se tudi v življenju.«

Veseli del našega društvenega dogajanja predstavljajo tudi rojstni dnevi, posebej še okrogli in tisti, ki govorijo o visokih obletnicah. Enemu takih smo bili priče 22. januarja letos, ko je naš dolgoletni član, **Vinko Brumec** iz Rač, dopolnil **90 let**. Kot se ob takšni priložnosti spodobi, sta ga obiskala člana našega društva, poverjenica Cvetka Dvoršak in tajnik Andrej Vidovič, ki sta mu osebno in v imenu celotnega Društva upokojencev Rače zaželela še čim več zdravih, zadovoljnih let in prijetnih druženj z njegovimi najdražjimi ter ga skromno obdarila.

Od leve: Cvetka Dvoršak iz DU Rače, 90-letni slavljenec Vinko Brumec in njegova mlajša hčerka Vilma Brumec

Vinko je kot aktivni član DU Rače in naše kolesarske sekcije vse do leta 2015 razgibaval svoje telo. Morda mu je prav to pomagalo, da je tako vitalen še danes. Res je, da mu zadnje čase včasih že ponagaja zdravje, vendar mu s pomočjo obeh hčerk (Renate, predvsem pa Vilme, ki vsak dan prihaja k njemu iz Celja, da mu postori najnujnejše, mu vlije novih moči in mu dan napolni z dobro voljo) še vedno dobro uspeva samostojno življenje.

V našem društvu deluje več sekcij; med njimi je zelo dejavna recitatorska, zato nam je **Prešernov dan** tako rekoč pisan na kožo. Ob tej priložnosti smo (letos že šestič zapored) pripravili prireditev, s katero smo počastili slovenski kulturni praznik. Dogodek je bil izveden 8. februarja 2019 in sicer (tokrat prvič) v Medgeneracijskem centru DANica Rače-Fram.

Vokalna skupina našega društva se je prazniku uvodoma poklonila s slovensko himno, nato pa sem v nagovoru poudarila pomen vseh vrst kulture v vsakdanjem življenju, tudi kulture govora, vedenja in medsebojnega spoštovanja. Občinstvu smo predstavili nekaj pesmi Franceta Prešerna v recitacijski in pevski obliki (z uprizoritvijo 'Dohtarja' sta se znova izkazali Jelka Petrovič in Marta Salaj). Ob spremljavi harmonikarja je vokalna skupina DU Rače še nekajkrat zapela, praznični dan pa smo sklenili v prijetnem druženju ob čaju, kavi in pecivu.

O tem, kaj počnemo spomladi, pa preberite čez tri mesece!

Irma KMETIČ,
predsednica DU Rače

ŠPORTNO REKREACIJSKO DRUŠTVO KOPIVNIK

Mlado, a uspešno in povezano društvo

Po šestih letih delovanja se z zadovoljstvom oziramo v preteklost in z optimizmom zremo v prihodnost

Te vrstice nastajajo februarja, ki je letos že ves čas neobičajno toplel in človek na soncu zlahka dobi napačen občutek, da smo že sredi druge četrtine leta. No, v resnici je pust, ko naj bi kurenti z naših krajev pregnali zimo, šele pred nami. Ko boste brali te vrstice, bo seveda drugače in ne bi me presenetilo, če bodo tedaj, marca ali aprila, glede na vse bolj 'narobe svet' glede vremena, temperature nižje od sedanjih, ki so pripomogle, da so zvončki in drugi znanilci pomladi februarja že v polnem razcvetu...

Kakorkoli že, letos obeležujemo šesto leto delovanja našega društva in izvedli smo že tudi 6. redni letni občni zbor (na državni – kulturni praznik, 8. 2. 2019).

V čast Prešernovemu dnevu, slovenskemu kulturnemu prazniku, smo občni zbor pričeli z Zdravljico

Ker gre za volilno leto, smo odstavili staro vodstvo upravnega odbora (v nadaljevanju UO) in enoglasno ustoličili novo – staro vodstvo UO, z ugotovitvijo, da je to v preteklem obdobju delalo dobro, kar je potrdila tudi Občina Rače-Fram.

Levo: uradni del občnega zbora

Desno: Za veselo vzdušje po koncu uradnega dela občnega zbora so poskrbeli naši mladi glasbeniki

Z ozirom na dejstvo, da je sprejeti plan dela in prireditve 2019 kar obsežen in raznolik, lahko realno pričakujemo, da se bomo znova imeli pestro in lušno, kar je tudi eden naših poglavitnih namenov in ciljev.

Če nam bo narava vendarle uspela natrositi kaj snega, bomo izvedli tradicionalno pokejado, v kratkem pa bomo organizirali še turnir v kartanju in pikadu.

V letošnjem letu želimo končno uresničiti tudi željo po realizaciji izleta za člane našega društva. Izvedli bomo tudi že tradicionalna turnirja v malem nogometu na travi in sicer ob občinskem prazniku (junija) ter ob prazniku Krajevne skupnosti Fram (septembra).

S pomočjo donacij in morebitnih občinskih sredstev (v kolikor bomo uspešni pri prijavi na javni razpis) si bomo prizadevali za ureditev parkirišča.

Ker je dosedanja praksa pokazala, da nam uspeva povezovati ljudi našega kraja in s skupnimi močmi ter s pomočjo športnih aktivnosti spodbujati vse generacije k ohranitvi zdravja, ostaja naše vodilo in bistvo delovanja društva nespremenjeno - druženje, gibanje v naravi in izboljšanje bivanja v našem kraju za vse, ki si tega želijo.

Vse enako misleče, ki bi želeli postati naši člani, vabimo, da nas čim prej poiščejo in se nam pridružijo.

Zahvaljujemo se vsem donatorjem in si tudi v prihodnje želimo uspešnega sodelovanja z neposrednim in širšim okoljem.

Lep športni pozdrav!

Sašo BELA

ČEBELARSKO DRUŠTVO RAČE

Čebela - beseda leta 2018

• Ščepec splošnih informacij

V akciji *Beseda leta* je Inštitut za slovenski jezik Frana Ramovša ZRC SAZU izbral besedo, ki je zaznamovala leto 2018: zmagala je beseda ČEBELA. Največ zaslug za to ima naša država, ki je dosegla, da je 20. maj, rojstni dan znanega čebelarja Antona Janše, svetovni praznik čebele. Že od nekdanj sta znana reka »priden kot čebela« in »len kot trot«; zabeležil ju je Janez Vajkard Valvasor v Slavi vojvodine Kranjske. Čebele je imenoval *male medene ptičice*, ki dajo človeku medeni užitek, zdravilo, izvrsten dodatek, npr. vosek. Moja babica jim je rekla *bečele* (po koroško), pod Peco pa so jim pravili tudi *pridne muhe*.

• Občni zbor

Občni zbor smo tudi letos imeli, kot vedno, med prvimi v ČZDM. V gostilni Kostanj se nas je 11. 1. 2019 zbralo 30 čebelarjev in gostov. Po uvodnem pozdravu in sprejemu dnevnega reda smo podali vsa poročila, bilanco, predstavili celoletno upravljanje.

Gostje in člani sosednjih društev so nanizali svoje probleme in izrekli tudi pohvale. Zaključili smo z večerjo in druženjem.

• Želimo dokončno urediti društvene prostore

Čebelarji smo bili delovni in pridni. V letu, ki je za nami, nam je uspelo delno urediti dodeljene prostore v gradu Rače; tja smo prestavili gradivo in nabavili nekaj nove opreme. Uredili smo tudi predprostor in toalete.

V novih prostorih našega društva v gradu Rače

Ostala prostora sta za zdaj le delno urejena, saj nam je za dokončanje zmanjkalo finančnih sredstev. Upamo, da nam bosta Občina Rače-Fram in delno tudi Občina Starše pomagali, da bi lahko z deli zaključili do junjskega občinskega praznika. Te prostore pa bi lahko uporabljali tudi za turizem. To je naša velika želja. Radi bi namreč, da bi bili prostori v ponos naši občini, vsem občanom in čebelarjem.

• Redno delo

Letošnji februar je bil mnogo pretopen za ta letni čas. Na valentinovo so čebele že vzletele, da se očistijo; množično nabirajo cvetni prah, saj so v cvetu že zvončki, trobentice, mačice, leska, jelša, kmalu bo tudi dren. Lepo jih je občudovati. Upamo, da ne bo mraza in da bomo že v začetku maja točili prvi med.

Čebelarji bomo imeli do jeseni kaj delati, zraven pa uporabljali znanje, ki smo ga čez zimo pridobili na raznih seminarjih in predavanjih.

Naj cveti in medi!

Nada HERGAN

KULTURNO UMETNIŠKO DRUŠTVO SP. IN ZG. GORICA

Obiskali smo rokodelski biser Slovenije

Strokovna ekskurzija v Ribnico na Dolenjskem

Člani društva KUD Spodnja in Zgornja Gorica se radi spominjamo septembra 2018, ko smo se odpravili na strokovno ekskurzijo v Ribnico na Dolenjskem, ki slovi po tradicionalnih etnografskih prireditvah in sejmu, na katerem se predstavi večina ribniških rokodelcev, pa tudi rokodelci iz ostalih področij Slovenije. Ribniški dnevi, kakor jih imenujejo, iz leta v leto privabljajo vse več obiskovalcev iz domovine in tudi tujine. Zadnja leta beležijo preko 40.000 obiskovalcev, katerih pozornost želi pritegniti preko 400 stojnic z zanimivo ponudbo.

Na ribniškem (t.i. Škrabčevem) trgu so nas pričakali izdelovalci ter prodajalci ribniške suhe robe in lončarstva. Obiskovalci smo imeli možnost govoriti s starimi mojstri, ki predstavljajo bit sejma.

Po zaslugi domačinke iz Ribnice in soorganizatorke sejma, Marije Žuk, smo bili deležni še številnih drugih informacij in zanimivosti. Izvedeli smo, da v Ribnici skrbno ohranjajo zgodovinski spomin, katerega bistveni del so izdelki suhe robe in lončarstva, inovativni izdelovalci pa poskrbijo, da se njihovi izdelki, poleg tradicionalnih, pojavljajo tudi v novih in sodobnih oblikah. Z zanimanjem smo si ogledali še rokodelski center in se preizkusili na lončarskem vretenu; največ zanimanja požanjejo izdelovalci, obrtniki, ki pred obiskovalci izdelujejo lončene in druge izdelke.

V grajskih prostorih smo si ogledali muzejske zbirke, najprej zbirke suhe robe in čarovništva (tam so se leta 1652 namreč odvijali čarovniški procesi). Našo pozornost so pritegnili tudi izdelki, nastali po zaslugi specifičnih znanj različnih slovenskih rokodelcev (prehrambni produkti, kulinarčne posebnosti, uporabni dekorativni predmeti). Navdušil nas je obisk prenovljene 200 let stare Škrabčeve domačije (rojstne hiše jezikoslovca, patra Stanislava Škrabca) v vasi Hrovača, ki ohranja avtentično bivalno kulturo. Spoznali smo les kot prvovrstno gradivo,

uživali v estetiki oblikovanja in v delih vrhunskih slovenskih umetnikov.

Danes se v tem muzeju (v obnovljenem skednju) prepletata umetnost in poslovnost. V letu 2008 so Škrabčevi domačiji dodali še staro ključavničarsko delavnico družine Kersnič, ki je prenovljena v galerijsko-razstavní prostor.

Za to vas je značilna etnološka kulinaríčna prireditev - fižolov dan.

Med obiskovalce ribniškega sejma smo se vpisali tudi mi

To pa še ni vse. V samem trškem jedru stoji cerkev sv. Štefana, ki jo krasita zvonika, t.i. ribniški kroni, eno zadnjih del arhitekta Jožeta Plečnika, občudovanja vredna in zgodovinskega pomena pa je tudi njena notranjost. Plezalni klub Ribnica tradicionalno organizira plezanje na zvonik ribniške cerkve. Vsi, ki bi se radi preizkusili v plezanju, lahko pridejo v času sejma pod zvonik, za adrenalinsko izkušnjo in varnost pa je poskrbljeno.

Nada ČELOFIGA

Srečanje starejših občank in občanov

V nedeljo, 4. novembra 2018, je bil za nas, delujoče v KUD Sp. in Zg. Gorica, predvsem pa za vaščanke in vaščane iz obeh Goric, stare 70 in več let, poseben dan. Zbrali smo se z namenom, da jim polepšamo nedeljsko popoldne in se skupaj poveseimo, obenem pa jim sporočimo, da jih spoštujemo in cenimo.

Druženje je potekalo v sproščenem ozračju. Po kosilu je sledil kulturni in zabavni program, ki smo ga pripravili člani in članice našega društva.

Ubrano je zapel pevski zbor, plesalke ameriškega podeželskega (country) plesa Wild Texas so dvignile temperaturo in poskrbele za še boljše vzdušje v dvorani. S skeči so nas nasmejale Marija Lešnik, Justina Pernat in naša gostja Marija Žuk iz Ribnice na Dolenjskem. Iz naših grl in instrumentov so zadonele vesele viže, ki so k petju pritegnile tudi ostale navzoče.

Zbrane je pozdravil in nagovoril predsednik KUD, Jože Gojkošek. Srečanja sta se udeležila tudi župan Občine Rače-Fram Branko Ledinek ter župnik Janko Strašek iz župnije Cirkovce. Vsi navedeni so izrazili zadovoljstvo, da je prireditev tako številno obiskana in prisotnim naklonili prijazne, tople in spodbudne besede.

Ponosni smo na našega vaščana, ki je dopolnil okroglih **90 let**; kot se lahko prepričate s pomočjo fotografije, je bil slavjenec – **Štefan Gregorc** – dobro razpoložen ter v odlični kondiciji za gentlemansko vrtenje po plesišču.

Najstarejši vaščanki, ki sta se letos udeležili srečanja, pa sta bili Milka Lenart in Marica Partljič.

V vlogi glavnega kuharja izvrstnega kosila se je znova odlično izkazal Dušan Zupe, ki je v članicah KUD pri tem našel zanesljive pomočnice. Zahvaljujemo se marljivim gospodinjam, ki so poskrbele za slastne sladke dobrote, pa tudi vsem ostalim, ki so kakorkoli sodelovali pri pripravi in izvedbi tega srečanja.

V zadovoljstvo nam je, da se krajani, ki jih povabimo na srečanje starejših občanov, vsaj ob tej priložnosti za trenutek ustavijo, si vzamejo čas zase, obenem pa ga namenijo tudi sovrstnikom. To je zelo pomembno, saj najbrž vsi poznamo ali vsaj prej ko slej spoznamo občutek,

ko nam je ob izgubi dragih in znanih ljudi pogosto žal, da jih, ko za to še ni bilo prepozno, nismo večkrat obiskali, se z njim pogosteje družili in jim izkazali več čustev.

Nada ČELOFIGA

Jubilejni 20. božično-novoletni koncert

Božično-novoletne praznike, povezane z državnim praznikom, dnevom samostojnosti in enotnosti, na Sp. in Zg. Gorici tradicionalno zaznamujemo z božično-novoletnim koncertom. Gre za kulturno prireditev, ki smo jo skozi leta nadgradili s prijetnim druženjem med vaščani, občani in obiskovalci od drugod.

26. decembra 2018 je bilo v gasilskem domu na Sp. Gorici še posebej slovesno, saj je tam potekal že 20. božično-novoletni koncert. Organizatorji koncerta, člani KUD Spodnja in Zgornja Gorica, smo na visoki jubilej izredno ponosni. Veseli smo, ker v času, ko se vsem mudi in si vse redkeje vzamemo nekaj trenutkov zase in za svoje bližnje, na obeh Goricah še znamo stopiti skupaj in pripraviti čudovito prireditev. Največja nagrada, ki jo za svoje delo prejmemo vsako leto, je nabito polna dvorana – in tudi tokrat ni bilo nič drugače. Še posebej smo hvaležni, da sta se koncerta tudi v letu 2018 udeležila župan Občine Rače-Fram Branko Ledinek ter župnik Janko Strašek, ki bdi nad župnijo v Cirkovcah.

Na odru so se v dobrih dveh urah programa zvrstili predvsem glasbeni ustvarjalci iz občine Rače-Fram in drugih bližnjih krajev. Z nami so bili Fantje na vasi iz Rač, Fantje sv. Ane iz Frama, Mešani pevski zbor KUD Rače, Moški pevski zbor PGD Hajdoše, Zale iz Frama, Vokalna skupina Utrinek, Glasbena skupina DUR (Društva upokojencev Rače), Tamburaško društvo Apače, trio Agata, Melita in Medeja, Gojkoškovi iz Šikol s prijatelji, Nuša Rojs, plesalke Wild Texas ter Mešani pevski zbor KUD Sp. in Zg. Gorica.

Peščica iz množice nastopajočih

Zbrane je nagovoril župan Branko Ledinek, člani in članice KUD Sp. in Zg. Gorica pa smo se Občini Rače-Fram in njemu osebno ob tej priložnosti zahvalili za dve desetletji finančne in siceršnje podpore pri pripravi koncerta. Skromen poklon, uokvirjena kvačkana podoba Slovenije, delo članice našega društva Nade Kmetec,

naj bo lep spomin in izraz naše resnične hvaležnosti za njegov posluh.

Koncertu je tudi letos sledilo druženje s pogostitvijo za vse navzoče. S pomočjo pridnih rok gospodinj iz obeh Goric smo poslušalcem in nastopajočim lahko ponudili prigrizek in številne sladke dobrote, poskrbeli pa smo tudi, da grla niso bila suha.

Na obeh Goricah smo zelo ponosni na prireditev, ki je (kljub obilici organizacijskega in ostalega dela ter kljub raznim preprekam in težavam) preživela 20 let. Koncert je dokaz, da znamo vaščani, člani PGD Sp. in Zg. Gorica, KUD Sp. in Zg. Gorica ter mnogi drugi še vedno uspešno medsebojno sodelovati. Zahvaljujemo se vsem nastopajočim, ki so dragocene praznične trenutke delili z nami, ter poslušalcem, ki vsako leto napolnijo dvorano. Upamo, da se boste tudi v letošnjem letu z veseljem udeležili katerega izmed naših številnih predvidenih dogodkov in da vas bomo lahko v čim večjem številu prijazno pozdravili na Gorici.

Martina GOJKOŠEK

Veselili smo se s King Kongom in domorodci

Vse leto v naših vaseh srečujemo običajne in znane ljudi in čeprav ni s tem prav nič narobe, vseeno dobro dene, da je vsaj enkrat letno (lahko) drugače. Najbrž se boste mnogi že spomnili, katere ideje so v našem društvu v preteklosti že uspele 'meso postati' in kako so osupnile ter navdušile gledalce. Da je temu lahko bilo tako, je bilo potrebnih veliko ur priprav, ustvarjalnosti, iznajdljivosti. A drži tudi, da taki projekti peščico ljudi, na kateri običajno 'vse stoji', trdno povežejo, zabavajo, navdihujejo in notranje zadovoljujejo ter prinašajo adrenalinsko pričakovanje tistega norčavega dne, ko se je dovoljeno zabavati pod maskami, si koga malo privoščiti in si dati duška, skratka, zlesti iz vsakdanje kože in se sprostiti...

V mislih imam seveda pust, ki smo ga letos kar dolgo in – vsaj v našem društvu – toliko bolj vneto pričakovali, saj je običajno na koledarju februarja, letos pa se je preselil

v marec. Članice in člani KUD Sp. in Zg. Gorica smo, skupaj s preostalimi Goričani, znova združili moči in ustvarili lik ogromne opice iz filma, ki je v času nastanka izvirnika veljal za vrhunski kinematografski dosežek ter podiral vse rekorde gledanosti. Da, ustvarili smo gorilo - slavnega, mogočnega ter strahospoštovanje vzbujajočega King Konga, ki pa ni bil prav nič osamljen, saj so mu družbo delali dobro razpoloženi domorodci.

S pustno masko 'King Kong z domorodci' smo se pojavili na povorkah v bližnjih vaseh, konkretno v Hotinji vasi, Dobrovcah in Cirkovcah. Kot del naše maske je sodelovalo preko 50 ljudi in kar na dveh javnih predstavitvah – na povorkah v Hotinji vasi in Dobrovcah – smo bili proglašeni za najboljšo masko in dosegli 1. mesto med vsemi sodelujočimi.

Naša skupinska maska

Skupinski posnetek zmagovalcev povorke v Dobrovcah

Prav to, da smo kraje in ljudi, ki jim pustna tradicija nekaj pomeni in jo negujejo, tako očarali, je največje zadovoljstvo in plačilo za ure in ure prostovoljnega dela 'fašenk entuziastov', ki si zaslužijo vse pohvale!

Peter FINGUŠT

PISALI STE NAM

Naložil sem si deveti križ

»Zavedam se, da vsakemu človeku ni dano doživeti voščil najboljših želja ob 90. rojstnem dnevu. Hvala vsem, ki ste se ob tem jubileju spomnili name.«

Rodil sem se 22. 1. 1929 v domači hiši na Brunšviku (po domače pri Pužovih), kot zadnji otrok v družini Brumec, torej za bratom Jožkom, sestro Rozalijo ter bratom Frančkom. Mama Rozalija je izhajala iz rodbine Pulko iz Zlatoličja, oče Jožef pa iz rodbine Brumec iz Prepolj.

Osnovno šolo sem prva štiri leta obiskoval v Podovi, nato pa v Račah.

Od začetka sem vedel, da ne bom kmet, saj se mi je to delo priskutilo že v zgodnjem otroštvu. Že kot majhen deček sem namreč moral garati preko vsake mere; oče zaradi bolezni ni zmožal trdega kmečkega dela, pozneje pa sta bila od doma odsotna tudi oba brata. Za šolo in učenje ni bilo kaj dosti časa; naloge sem pisal zvečer ob sveči, ko sem opravil vse delo na kmetiji. To mi ni bilo všeč, zato sem trdno sklenil, da se izučim, čeprav so bili pogoji za to današnji mladini povsem nedojemljivi. Vsak dan sem hodil z Brunšvika peš na vlak v Rače, nato pa isto pot opravil še nazaj. Presrečen sem bil, ko sem dobil v dar staro kolo, a kaj, ko so mi ga kmalu ukradli in sem moral spet pešačiti. Kljub temu sem vztrajal, saj sem imel železno voljo in pred seboj jasen cilj.

Leta 1946 sem se pri mojstru Jelenu na Teznem izučil za strojnega ključavničarja in se pri njem tudi zaposlil. Štiri leta kasneje sem bil vpoklican k vojakom; vojsko sem služil v Zemunu pri Beogradu in sicer v tovarni letal, kjer sem pridobil ogromno strokovnih izkušenj. Vodstvo tovarne me je želelo obdržati tudi po koncu dveletne vojaščine, vendar me je vleklo domov. Ob vrnitvi na Štajersko sem imel 22 let. Zaposlil sem se v mariborski Elektrokovini (kot vodja oddelka) in tam ostal vse do upokojitve.

Leta 1955 sem se srečno poročil s sovaščanko Ivanka Štangler. Najprej sva nekaj let živela pri njenih domačih na Brunšviku (po domače Fagečvih), nato pa mi je Elektrokovina dala stanovanje v bloku v Razvanju. V zakonu sta se nama rodili hčerki Renata (1959) in Vilma (1963). Leta 1966 smo se preselili v Rače, kjer sva z ženo za najino družino zgradila hišo – naš ljubi dom.

Žena Ivanka je, žal, pri 53 letih umrla za rakom in sedaj sem že 35 let sam... Kako zelo jo pogrešam! Hčerka Renata je ostala doma, Vilma pa živi v Celju. Leta 1993 se mi je rodila edina vnukinja - Johanna Neža (Renatina hči). Zelo jo imam rad, ona pa mene. Z velikim veseljem sem jo vsa leta vozil v osnovno šolo, bil pa sem tudi njena 'varuška'. Trenutno živi v Londonu, a sodobna računalniška tehnologija, ki si je v času moje mladosti nismo predstavljali niti v sanjah, nama omogoča, da se velikokrat vidiva. Kljub temu pa pogovor preko kamere in ekrana ni enak kot stik v živo, zato komaj čakam, da se vrne za stalno.

Slavljenec z vnukinjo Johanno Nežo

V veliko veselje sta mi tudi naši dve psički Lajka in Linda, ki me čuvata in pridno zasedata moj kavč. Na njem se zadnja leta pretežno zadržujem tudi sam. Gledam televizijo, kaj preberem, meditiram, molim, razmišljam, obujam spomine ipd. Veselim se obiskov svojcev ter vseh, ki mi kakorkoli pomagajo; vsem bi se rad ob tej priložnosti iskreno zahvalil.

Zdravje mi nekako še služi, le slišim ne več dobro, pa hrbtenico mi je upognilo. Hudo mi je, ker se ne morem več voziti s kolesom, kar sem prej zelo rad počel.

Vse sovaščane, ki me poznajo (tako z Brunšvika kot iz Rač in okolice), lepo pozdravljam, čeprav se je vrsta ljudi moje generacije (1929) že zelo zredčila...

Želim si, da bi bilo na svetu več miru in manj napuha, mladim pa želim, da bi doživeli vsaj delček tiste prave, pristne mladosti, kot smo jo poznali mi (čeprav smo jo doživljali revni in bos). Štejem 90 let in lahko mi verjamete, da se, če ne prej, človek vsaj pri tolikšni 'kilometrini' zave, da v življenju največ šteje to, kar drug drugemu damo v medsebojnih odnosih.

Vinko BRUMEC

*Če živimo polno in intenzivno,
misli o drugem ali daljšem življenju
sploh niso potrebne.*

(Marjory Stoneman Douglas)

*Ni razloga, da bi se bali tega,
da se bo življenje nekoč končalo;
kesanja vredno pa vsekakor je,
če se nikoli ni zares začelo.*

(John Henry)

Vse najboljše, draga mama!

Moja in naša mama Marica Erhatic je 24. 1. 2019 praznovala 92. rojstni dan. Njeni otroci - Lojz, Jože, Marjan, Marjana in Zlatka - smo zelo ponosni in veseli, da smo skupaj z našo roditeljico praznovali njen visok življenjski jubilej.

V družini je bilo veliko otrok, dela, veselja, skrbi in ljubezni. Naša mama se je vsakemu od nas in vsemu posvečala z vso toplino in ljubeznivostjo. Življenje je posvetila svoji družini in nam nudila podporo in pomoč na vseh korakih našega življenja.

Draga mama!

Srečni smo, da te imamo. Veselimo se nadaljnega druženja in doživetij s tabo. Za vso ljubezen in skrb smo ti zelo hvaležni in ti izrekamo našo iskreno zahvalo. Izpolnili bomo tvojo veliko željo in te še večkrat obiskali s svojimi družinami. Vedi, da te imamo - tvojih pet otrok s partnerji ter 10 vnukov in 17 pravnukov - neizmerno radi in se veselimo vsakega srečanja s teboj.

Hvaležni smo bratu Lojzu in njegovi ženi Ute, ki z veliko občutka skrbita za našo mamo, da lahko svoja zreleta leta uživa v toplem in z ljubeznijo obdanem domu. Zahvaljujemo se tudi splošni zdravnici Ireni Strojnik, dr. med., za njeno pomoč, da naša mama ostaja zdrava, zadovoljna in da se lahko skupaj veselimo njenih obletnic.

Jože ERHATIC

Življenje je seštevek vseh naših izbir.

*V vseh nas je zakodirano nekaj izjemnega,
kar čaka, da nekega dne pride na plan.*

*Vedno znova lahko postaviš
novo hišo na ruševinah stare,
sezidaš nov most, ki povezuje
različna, ločena bregova.
Izjemno težko pa znova zgradiš
dober, iskren in pošten odnos,
če si ga v preteklosti porušil.*

Svetovno prvenstvo Wintertriathlon

Drage občanke in dragi občani!

Na pobudo Občine Rače-Fram, ki se ji ob tej priložnosti posebej zahvaljujem, bom zapisal nekaj besed o svoji športni, prostočasni dejavnosti.

Moje tretje svetovno prvenstvo v zimskem triatlonu je bilo tokrat v Italiji (Asiago). Udeležil sem se ga kot član slovenske triatlonske AG reprezentance. Ob 350 atletih iz vsega sveta sva bila tudi Slovenca in, kakor vsi drugi udeleženi, tudi midva s ponosom zastopala svojo nacijo.

Zimski triatlon je kombinacija različnih športov in sodi v kategorijo Multisport. Vse panoge (sicer pa vsaj tek na smučeh) potekajo na snegu. Prične se s kros tekom, sledi kros vožnja z gorskim kolesom, zadnja disciplina pa je tek na smučeh, običajno v prosti tehniki. Discipline povezujejo kratke menjave opreme ter obutve v menjalnem prostoru.

V moji kategoriji so bili tokrat atleti iz Italije, Slovaške, Nemčije, Japonske, Rusije, Irske, Velike Britanije in Norveške. Prevladovali so Italijani, ki so se, poleg Slovakov, na koncu edini uvrstili pred Slovenijo.

Uspešnost na dosedanjih tekmah, torej uvrstitve zmeraj blizu vrha (4., 5. in 7. mesto na svetovnih prvenstvih), mi daje spodbudo za večkratno udeležbo na tovrstnih preizkušnjah. Ob omenjenem pa tekmujem tudi v raznih izvedbah triatlona in multi-športa. V zadnjih letih sem osemkrat osvojil naslov državnega prvaka v kategoriji ter nekaj drugih in tretjih mest v raznih panogah državnih prvenstev.

Po naporu sledi zadovoljstvo

Občasno se rad udeležim tudi kolesarskih državnih prvenstev, saj imam zraven triatlonske tudi kolesarsko tekmovalno licenco. Orientiran sem pretežno na državna, evropska ter svetovna prvenstva.

Spoštovani bralci in bralke, za spodbudo naj omenim, da za športno udejstvovanje ni nikoli prepozno. Tudi v poznejših letih se da svojo telesno pripravljenost dvigniti na zavidljivo raven in poiskati malo zadovoljstva tudi v sebi. Za občutek naj zaupam, da pri skoraj petdesetih letih moj VO₂max (maksimalna aerobna moč) za dobrih 16 % presega tistega, ki ga dosegajo profesionalni mladi elitni nogometaši v najlepših letih svoje kariere.

Zmeraj sem vesel vseh aktivnih, ki jih srečujem v našem lepem okolju pod ali na Pohorju. To okolje nam ponuja veliko priložnosti za telesno dejavnost, najsi gre za delovno ali športno.

Pomlad je tu – izkoristite jo tudi vi!

Leon GAJSER

Bowling v Las Vegasu

Ali je bowling res zgolj preprosta igra, ko kroglo samo zalučaš na stezo in z njo podiraš keglje? Je to le navdih za milijone ljudi po vsem svetu, ki pač na tak način preživljajo proste trenutke? Ali pa med metom krogle in kasnejšimi podrtimi keglji morda vendarle tiči specifično znanje, posebna spretnost, veliko trdega treninga in odrekanja?

Sem Alja Bergauer, učenka 9. razreda OŠ Fram. Moja velika strast oz. hobi je bowling, ki ga treniram že od svojega 10. leta starosti. Sem članica Bowling kluba Strike Maribor, hkrati pa zastopam Bowling zvezo Slovenije na evropskih in svetovnih tekmovanjih. Zaradi odličnih rezultatov v sezoni 2017/2018 sem imela priložnost Slovenijo zastopati tudi v tujini. Po evropskem ženskem prvenstvu (junija 2018) v Belgiji, natančneje v Bruslju, sem se oktobra odpravila še v Nemčijo, v mestece Langen pri Frankfurtu, kjer je potekalo tekmovanje za evropski članski pokal. Že mesec dni kasneje sem odpotovala na tekmovanje za svetovni članski pokal, ki je potekalo preko velike 'luže', v Ameriki, konkretno v Las Vegasu.

V mesto, kjer je prioriteto igralništvo, me je pospremila moja mami. Na pot sva se odpravili iz Münchna, od koder sva imeli deseturni let čez ocean do Filadelfije, ki velja za največje mesto v ameriški zvezni državi Pensilvanija. Po 28-ih urah potovanja na drugi konec sveta sva končno pristali na znamenitih tleh mesta, ki zaživi, ko drugje po svetu ugasnejo luči. Slovenijo sem (skupaj s Timom Cerkvnikom Muzafirovičem) zastopala kot najmlajša igralka v zgodovini svetovnega prvenstva.

Uradna otvoritev Qubica AMF world cup 2018 (Las Vegas, ZDA)

Kot zanimivost: skupaj s Timom sva tvorila najmlajšo reprezentanco v zgodovini, saj je bilo najino starostno povprečje 16 let. Tim se je uvrstil na 42. mesto izmed 89 športnikov, jaz pa na 49. mesto izmed 70 igralk iz vsega sveta. S svojim rezultatom sem Sloveniji izboljšala najboljšo uvrstitev na svetovnem pokalu v ženski konkurenci.

Posnetek Aljinega meta (ECC Langen, Hessen)

Kljub izjemno napornemu urniku sem si med tekmami uspela pogledati tudi nekaj znamenitosti. Nastanjena sem bila v kraju Sams town, ki je od Vegasa oddaljen cca 10 km. Hotel, v katerem sem bivala, je v bistvu mesto v malem, sicer pa je znan kot prvi casino v tem predelu (na začetku znane ulice Boulder Stripe).

Vegas je mesto, kjer lahko v enem dnevu obiščete tako pariški Eifflov stolp, newyorški Kip svobode kot tudi prastare egipčanske piramide, saj tam 'ni da ni'. Zato ne preseneča, da danes Vegas predstavlja eno najbolj želenih in obiskanih turističnih destinacij na svetu.

Bellagio fontana in nekatere druge atrakcije Las Vegasa

Torej, če se vrnem na začetek in k bistvu: zaradi odličnih rezultatov v Sloveniji sem imela možnost tekmovali v Ameriki in srečati znane igralce bowlinga, ki igrajo za PBA (Professional Bowlers Association of America). Pa ne le to: tudi igrala sem z njimi, med njimi...

Celotna zgodba, povezana z obiskom in tekmovanjem v Las Vegasu, je seveda bila zame nekaj posebnega, čarobnega, nepozabnega. Dala mi je dodatno samozavest in motivacijo.

V soboto, 26. 1. 2019, pa sem svoje znanje ponovno dokazala v Kranju, kjer je potekalo državno prvenstvo mladink do 22 let. Na tem tekmovanju sem si priborila naslov državne prvakinje za sezono 2018/2019.

Aprila me čaka mladinsko evropsko prvenstvo EYC, ki bo letos v Avstriji (na Dunaju), z nekaj športne sreče (kvalifikacije me še čakajo) pa se mogoče odpravim še na mediteransko tekmovanje MBC, ki bo na Malti.

Rada bi se zahvalila vsem, ki me kakorkoli podpirate in stojite ob strani. Z moralno in finančno podporo, ki mi jo nudite, mi omogočate, da kljub svojim šolskim in domačim obveznostim lahko treniram, tekmujem in potujem.

Za tiste, ki ste morda še vedno mnenja, da je bowling zgolj preprosta igra oz. zabava, ko krogljo spustiš na stezo in pač podiraš keglje, pa moja izkušnja: »Veste, ni tako! Bowling je kot življenje in če igraš z glavo, zadeneš strike.«

Alja BERGAUER

Linina medalja na državnem prvenstvu

V soboto in nedeljo, 9. in 10. 2. 2019, je v Mariboru potekalo Državno prvenstvo v plavanju za najmlajše, kjer so za najvišja mesta tekmovala dekleta letnika 2008 in mlajše ter fantje letnika 2007 in mlajši. Na tekmovanju je nastopilo skoraj 250 mladih plavalcev in plavalk, ki so v preteklem letu izpolnili rezultatsko normo. Slednje so dosegli tekmovalci iz 26 slovenskih klubov, med katerimi je bila tudi naša akademija Kurent Ptuj.

Najboljši rezultat je dosegla mlada **Lina Maltarić** (2008) iz Ceste na Bukovec 102, p. Fram, ki se je zapisala v zgodovino naše akademije z osvojenjo prvo medaljo na 100 m prsno, kjer je s časom 1:32,99 odplavala izid sezone in za kar 4 sekunde popravila osebni rekord iz decembra.

Odlično je opravila tudi s pol krajšo disciplino. Na 50 m prsno je s časom 43,19 s (prej rekord 48,19 s) osvojila odlično 5. mesto (medaljo je zgrešila za le 0,35 s), na 200 m prsno pa je po razburljivih zadnjih 25 metrih osvojila 4. mesto in s časom 3:20,11 le za 53 stotink sekunde zgrešila zmagovalni oder. Odličen rezultat si je priplavala tudi na 50 m hrbtno, kjer je čas 39,85 sekunde zadoščal za osvojitvev 9. mesta. Svoj uspeh je dopolnila v disciplini 100 m hrbtno in sicer s časom 1:30,07, s katerim se je uvrstila na 11. mesto.

Lina s trenerjema Borutom Petrovičem in Boštjanom Maračičem

Lina, ponosni smo nate!

Boštjan MARAČIĆ

Božičkovanje in zimski pohod na Štefanovo

• Božičkovanje 2018

V dneh pred božičem smo gasilci PGD Podova v prostorih našega društva tudi lani organizirali Božičkovanje za naše najmlajše, pionirčke in otroke gasilcev. Nekoliko večji otroci, pa tudi malčki in malčice, so z veseljem okrasili božično drevesce in z nestrpnim pričakovanjem pogledovali proti vratom, kdaj jih bo obiskal Božiček, ki nikoli ne pride brez svoje malhe, polne daril.

Klicali so ga in klicali, dokler ga niso priklicali. Ko so ga zagledali, so jim zažarela lica in zaiskrile oči, usta pa razlezla v nasmeh (razen pri tistih, ki so se dolgobradega možakarja v rdeči opravi nekoliko prestrašili).

Skupaj so zapeli nekaj pesmic, potem pa jih je Božiček obdaril in jim obljubil, da jih naslednje leto spet obiše – če bodo pridni, seveda!

• Zimski pohod

Na Štefanovo, 26. 12. 2018, smo gasilci PGD Podova in člani Športno rekreacijskega društva Brezula organizirali že tradicionalni zimski pohod po krajinskem parku v Račah. V ta namen se je pred gasilskim domom v Podovi zbralo preko sto udeležencev. Pohodniki so se pred odhodom okrepčali s toplimi napitki, pa tudi med samim pohodom je bilo poskrbljeno za vse žejne.

Pot je vodila skozi gozd do ribnikov, mimo razglednega stolpa, obnovljenega kontejnerja s krasnimi slikami narave, pri Hauptmanovem krožišču pa smo zavili proti Podovi in pešačili mimo Kovinostroja do križne kapele, kjer smo posneli skupno fotografijo vseh pohodnikov.

Zimskega pohoda se je udeležilo lepo število ljubiteljev rekreacije, narave in druženja
Foto: Leon Roškar

Ob prihodu v gasilski dom Podova, kjer je bil naš cilj, je že prijetno dišalo po prekmurskem bograču, ki ga je pripravil Slavko Rogina.

Po okusni malici je sledilo prijetno druženje z obljubo, da se naslednje leto na Štefanovo spet zberemo in sicer v še večjem obsegu. Tedaj se vam znova oglasimo.

Mojca ROŠKAR

V družbi ustvarjalk - Dolenjke in Štajerke

2. marca 2019, na letošnjo pustno soboto, je Kulturno umetniško društvo Rače pripravilo čudovit večer. V krasnem ambientu gradu Rače smo ga številni obiskovalci preživeli v družbi dveh ustvarjalk, Magde Kastelic Hočevar z Dolenjske in Irene Polanec s Štajerske. Z Magdo sva bili sošolki v gimnaziji in na pedagoški akademiji. Od takrat sva zelo dobri prijateljici in rada se udeležim različnih prireditev, ki jih pripravi. Bila sem na vseh njenih predstavitev knjig. Ko sem izvedela, da bo gostovala tudi v gradu Rače, kamor me je prijazno povabila, sem se tega zelo razveselila, saj sem bila v tem delu prelepe Slovenije prvič. Zunanost in notranost gradu sta me očarali, zlasti Bela dvorana, kjer so zelo pogoste poroke.

Na prireditve nas je odpeljal Magdin mož Slavko. Na svojem domu sta nas prijazno sprejela zakonca Danila in Tone Žuraj, ki sta nas imenitno kulinarično postregla, ob kavici pa smo poklepetali o marsičem.

Na začetku kulturnega dogodka se je predstavila Vokalna skupina Fantje na vasi, ki (v sklopu KUD Rače) deluje že skoraj tri desetletja in jo predano vodi Tone Žuraj. Zapeli so *Slovenec sem*, *Rožmarin* in pesem *Nosek*, saj je bila pustna sobota. Po pozdravu Danile Žuraj, voditeljice prireditve, so ustvarjalki z Dolenjske, ki je ravno tistega dne praznovala osebni praznik, zapeli še *Pozdravljena slavljenska* in ji čestitali za rojstni dan. Magdo Kastelic Hočevar iz Žužemberka je predstavila njena sestra, Liljana Hrovat. V pogovoru z voditeljico so obiskovalci spoznali Magdino ustvarjalno pot. Pisati je začela že v osnovni šoli, kjer je objavljala pesmi v šolskem glasilu. Poezija je postala njena duhovna hrana, tolažba v stiskah in hvalnica sreči, zvesta spremljevalka skozi vse življenjske preizkušnje. Predstavljene so bile vse štiri Magdine knjige: *Čas zrelih trav* (2012), *Voščim iz srca* (2015), *Ptice upanja* (2016) in *Sonce in sence* (2018). Nekaj njenih pesmi je tudi uglasbenih, pesem *Letni časi* je njena sestra tudi zapela. Kulturnica Patricija Simrajh, profesorica razrednega pouka, ki se ljubiteljsko ukvarja z amaterskim gledališčem, poje v Vokalni skupini Virtus, vodi prireditve ipd., je iz vsake Magdine knjige izbrala nekaj pesmi in jih doživeto predstavila.

Magda se ukvarja še s številnimi drugimi dejavnostmi: izdeluje nakit, voščilnice, šiva, plete, kvačka ...

Na prireditvi smo spoznali in izvedeli, kako se je začelo Magdino sodelovanje s svetovno znano slikarko Ireno Polanec, ki je likovno opremila kar tri njene knjige. V sklopu dogodka je slikarka Irena Polanec razstavila originalno sliko z naslovnice Magdine zadnje knjige *Sonce in sence*, z naslovom *Eva*, ki je bila v februarju na največji pariški razstavi 'Art actuel' v Grand palais-u. Udeleženci literarnega večera, ki so do zadnjega sedeža napolnili dvorano, so sliko občudovali in se ob njej fotografirali.

Z leve: ustvarjalki Irena Polanec in Magda Kastelic Hočevar, katerih gostovanje je pritegnilo polno dvorano kulturnih doživetij željnih obiskovalcev, ob slikarkini upodobitvi Eve ter z Danilo Žuraj in Patricijo Šimrajh

Sledilo je druženje ob bogato obloženi mizi in žlahtni kapljici. Tisti, ki smo bili prvič v gradu Rače, smo občudovali tamkajšnjo prvovrstno obnovljeno arhitekturo.

Na čudovitem večeru petja in poezije smo spoznali ustvarjalki, ki sta nas vsaka po svoje obogatili, zaradi česar bo tisti večer še dolgo navdušujoče odzvanjal v naših spominih.

Helena MURGELJ, Otočec

Uspešno širimo lovke lokalnega turizma

• Pohorska pravljica Beobaletk v Planici nad Framom

Pripraviti lokalni kulturno turistični program za majhne deklice in dečka ter profesorici iz Beograda (in to za šest dni od ranega jutra do poznega večera) ni 'mačji kašelj'. A z dobro voljo je vse lažje, če pa je vse skupaj na koncu začinjeno še s smehom in objemčki malih baletk, pa to po svoje pomeni več kot ves denar tega sveta.

Ob gostoljubju, ki so ga bili gostje deležni na turistični kmetiji Pri Kovačniku na Planici nad Framom, se je zgodila resnična zimska pravljica. Na vprašanje, kaj si bodo najbolj zapomnili, so otroci zdrdrali: "Sprehod po gozdu, magično smreko, Barbarine in babičine dobrote, kravice, konjičke, Julijinega petelinčka, peko kruha... Pa sankanje na Rogli, sladoled v Šempetru, Lucijo in klavir, obisk pri baletkah v Žalcu, ples z vrstniki v OŠ Fram in njihovo učiteljico Smiljanko Šimundža, ki jih je naučila pesmico *Mi se imamo radi*, obisk gradu Rače, mozaik v cerkvi, Aljaža in harmoniko, izdelovanje srčkov, vožnjo z gondolo v Maribor, SNG Maribor in tamkajšnjo garderobo, opazovanje vaje za Beg iz Seraja, euritmijo v mariborskem Waldorfskem vrtcu, za pikico na i pa še darilo gostiteljev Kovačnikov, čarovnika Grego."

Gre za novo opcijo turizma v lokalnem okolju. Z lastnico zasebne šole baleta (BeoBalet), ki ima svoje enote po vsej Srbiji, že načrtuje naslednje počitnice. Glede na to, da otroci po vrnitvi domov ne prenehajo navdušeno razlagati o vsem, kar so pri nas doživeli, bi zdaj bili radi deležni podobne pohorske pravljice tudi njihovi starši. Tako že snujemo čisto poseben koncept počitnic za mamice, atije in otroke.

• Kulturno kulinarčni vinski večer v gradu Rače

V sodelovanju z ekološko turistično kmetijo Baron iz Planice nad Framom smo ob mesecu kulture in dnevu ljubezni pripravili prvo v nizu konceptualnih kulturno turističnih vsebin naše nove pridobitve, promocijske dvorane v gradu Rače. Odzivi gostov v polni dvorani so nas vzpodbudili k nadaljevanju prirejanja tematskih večerov, ki bodo našo lepo dvorano napolnili s primernimi vsebinami. Gostje so namreč uživali tako v historičnem meniju kot v kulturnem programu, ki so ga tvorili inserti iz prvega slovenskega zgodovinskega romana v hudomušni interpretaciji Simone Napast kot Ane Katarine Zrinske ter Boruta Batagelja v vlogi Ivana Erazma Tattenbacha, našega nekdanjega graščaka. Koncept je bil zelo sproščen, v insertih so sodelovali tako gostje kot tudi gostitelja - Barona. Žlahtno noto so dodali tudi ostali, seveda vsi odlični lokalni ponudniki: Vina Greif, Kozjereja Frešer in pevke skupine Virtus.

Vljudno vabljeni, da se nam naslednjič pridružite!

Polona RAČIČ

Spoštovani zunanji dopisniki Novic Občine Rače-Fram!

Zaradi prevelikega obsega Novic (tako vsebinsko kot slikovno) smo v uredništvu primorani delno spremeniti način dela in uvesti omejitvene pogoje pri posredovanju prispevkov za objavo v našem glasilu.

PISNI PRISPEVKI

Prosimo vas, da članki, ki jih nameravate pripraviti in posredovati za objavo v Novicah, vsebujejo **maksimalno 2.000 znakov** oz. do tričetrtpikane strani A4 (pisava Times New Roman, velikost 12).

Vsi članki morajo imeti **naslov**, pri imenovanju oseb je potrebno navesti njihova **popolna imena** (imena in priimke), na koncu vsakega članka naj bo naveden njegov **avtor** (z imenom in priimkom).

FOTOGRAFIJE

Če prilagate tudi **fotografije**, pošljite **1 - 2**, v primeru večje aktualnosti največ 3 (tri).

Med tekstom obvezno označite, **kam katera fotografija sodi** (napišite oznako - številko, pod katero jo pošiljate, prav tako napišite **komentar** in navedite **avtorja posnetka**), fotografije pa obvezno posredujte elektronsko, kot **prilogo .jpg**.

Aktualen e-naslov

Za prejemanje prispevkov za Novice je odprt e-naslov: urednistvo.novic@gmail.com.

ROK

Vaš zgornjim navodilom prilagojen prispevek, ki ga želite objaviti v naslednjih Novicah Občine Rače-Fram, številka **82-2/2019** (predviden izid poleti 2019), pričakujemo **do vključno srede, 5. 6. 2019**.

Članki, ki ne bodo v celoti skladni z navodili, ne bodo objavljeni.

Uredništvo Novic Občine Rače-Fram

NOVICE OBČINE RAČE-FRAM; javno glasilo

Letnik XXII, številka 81 - 1/2019; v Račah, marca/aprila 2019

Uredniški odbor: Simona ANTOLIČ - odgovorna urednica,
mag. Zorica ZAJC KVAS, Simona NAPAST, Jože BOBOVNIK

Jezikovni pregled: Simona ANTOLIČ

Fotografije: Nepodpisane fotografije so posneli avtorji člankov.

Izdajatelj: Občina Rače-Fram, Grajski trg 14, 2327 Rače

Naslov uredništva: Uredništvo Novic Občine Rače-Fram, Grajski trg 14, 2327 Rače
tel.: 02 609-60-28, fax: 02 609-60-18
e-mail: urednistvo.novic@gmail.com
spletna stran: www.race-fram.si

Računalniški prelom: Grafična forma HUTTER, Tržaška 34, 2000 Maribor

Tisk: Tiskarna ROJKO d.o.o., Ptujška c. 80, 2327 Rače

Glasilo je tiskano v 2800 izvodih in ga prejmejo vsa gospodinjstva v občini Rače-Fram brezplačno.

Ponatis celote ali posameznih delov glasila je mogoč le s predhodnim pisnim dovoljenjem uredništva.

Javno glasilo Novice Občine Rače-Fram je vpisano v razvid medijev pri Ministrstvu za kulturo RS, pod zaporedno številko 52.

*Želimo vam prijetno,
toplo pomlad in
vesele velikonočne praznike!*